

Zohorský Hlas

XIII. ročník

č. 3/2020

ISSN 1338-0273 * EV 4004.10

zdarma

Už je to tu!

Teplota ovzdušia začína nenápadne klesať, Slnko hreje už len „rozumne“, na naše okná nescelo klope jesenný dážď. Vôňa burčiaku, či pečených gaštanov v tomto období zvyčajne začína zvädzať naše chuťové zmysly a ja mám okrem toho podozrenie, že čoskoro začneme v poštových schránkach objavovať vianočné letáky, lebo, ako tvrdí autor v jednom vtipnom reklamnom slogane: „Leto je za rohom, jeseň sa rehoce, v hypermarketoch sú už Vianoce!“ ©

Už je to tu!

Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že aj tohtoročný jesenný scenár sa každoročne opakuje. Z hľadiska prírody možno áno, avšak z hľadiska každodenných životných „rituálov“ je tento rok v mnohom iný, v niečom dokonca výnimočný. Trebárs maličkí škôlkari začínalo po dlhobodej nútenej prestávke znova objavovať čaro spoločenských hier a hračiek v našej materskej škole a žiaci základnej školy sa v septembri vracali do školských lavíc po neuveriteľných šiestich mesiacoch! Brány škôl, školských klubov, či predškolských zariadení sa pred nimi otvorili s obavami, rešpektom a úplne nesmelo, pripravené kedykoľvek sa opäť zatvoriť, čo by nám mohlo tak trochu pripomínať román „Dva roky prázdnin“. Francúzsky spisovateľ „Julko“ Verne by tak mohol byť medzi žiakmi a učiteľmi považovaný za vizionára, lenže... má to maličký háčik! V jeho románe sa nespomínajú ani ochranné rúška na tvár, ani R-O-R opatrenia, ani nebezpečný vírus COVID 19, ktorý sa stal celosvetovou hrozbou a ľudským trápením.

Zohorským žiakom pri návrate do školských lavíc trochu zlepšila náladu skutočnosť, že ich škola bola zrekonštruovaná a v tomto

školskom roku ich privítala v modernom „outfite“. Teda... minimálne do času, kým ich triedni učiteľia neoboznámia s „týraním“, ktoré ich celkom tradične počas celého školského roka čaká.

A učiteľia? Od septembra sa znova stali sprievodcami na ceste za vzdelaním, čo ukazujú žiakom správny smer. To si celkom isto vyžaduje absolútnu psychickú pohodu a pevné nervy, nuž dovoľte mi preto zaželať všetkým zainteresovaným - učiteľom, rodičom a aj žiakom, najmä veľa vytrvalosti, deťom veľa správnej detskej zvedavosti, neutíchajúci záujem o vzdelanie a dar objavovania vlastného sebazpoznania, ktorý by mali v skvelej škole rozhodne tiež nájsť.

A čo ja viem? ...v decembri si možno niekto z Vás (ja už ju mám) nájde pod vianočným stromčekom ako darček za odmenu trebárs úžasnú knihu amerického spisovateľa Roberta Fulghuma „Všetko, čo naozaj potrebujem vedieť, som sa naučil v škôlke“, ktorá je bohatá na nevšedné úvahy o všedných veciach a priam si od Vás vypýta deku a horúci vianočný punč s medom a škoricou.

Eva Bodorová

PS. Mimochodom...viete, aký je rozdiel medzi školou a životom? V škole Vás naučia lekcii a potom dajú test. Život Vám dá test a z neho si odnesiete lekcii (Tom Bodett).

Otázky pre starostu

Pán starosta nie je tomu tak dávno, čo sme si všimli, že na „poľnej“ ceste do Vysokej pri Morave nám „vyrástlo“ päť spomaľovačov. Kvôli čomu tam boli umiestnené a kto je iniciátorom?

Obce a mestá kvôli nezodpovedným vodičom ročne vynakladajú nemalé finančné prostriedky na výstavbu spomaľovacích prahov (spomaľovačov). Obec Zohor pristúpila k osadeniu predmetných spomaľovačov z viacerých dôvodov.

1. Sťažnosti cyklistov, ktorí využívajú predmetnú cestu na bicyklovanie aj s deťmi, na neohľaduplných vodičov.
2. Častokrát neprispôsobenie vodičov rýchlosti jazdy k technickému stavu vozovky. Vznikali tu dopravné kolízie. Minulý rok tu bola dokonca smrteľná dopravná nehoda!
3. Nevyhovujúci technický stav vozovky. Predmetná cesta bola v minulosti vybudovaná len pre poľnohospodárske účely.
4. V neposlednej rade išlo aj o upokojenie dopravnej situácie na uliciach Dolná, Kováčska a Alberta Hubeka. Tieto miestne komunikácie využívajú obyvatelia vedľajších obcí (Vysoká pri Morave a Záhorská Ves) na tranzitnú prepravu do zamestnania. Dúfame, že aj toto opatrenie odkloní túto dopravu na štátnu cestu III/1106 a III/1107.

Koncom augusta našich občanov nahnevalo oznámenie firmy FCC Zohor, s.r.o. o rozšírení skládky nie nebezpečného odpadu. Následne bola spísaná petícia a na obecnom úrade sa konalo stretnutie starostu a poslancov obecného zastupiteľstva so zástupcami firmy FCC. Naposledy táto firma v roku 2018 menila časť skládky z nie nebezpečného odpadu na nebezpečný odpad s tým, že na nie nebezpečný odpad zostane miesta na približne 6 rokov. Už vtedy boli občania proti tomu, aby sa sem vozil nebezpečný odpad. Mohli by ste nám povedať ako sa k tejto veci postavila obec v roku 2018 a dnes?

Tak isto ako v roku 2018 aj v tomto roku dala Obec Zohor **nesúhlasné stanovisko** k navrhovanej činnosti: „Rozšírenie kapacity skládky odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný v lokalite Zohor“ navrhovateľa FCC Zohor, s. r. o., i keď predmetné územie rozšírenia skládky je v rámci územného plánu určené na odpadové hospodárstvo.

Časť občanov obce Zohor vníma navrhovanú činnosť negatívne hlavne z dôvodu obáv o svoje zdravie, zdravie svojich detí a vplyvu skládky na životné prostredie. Nezanedbateľný je aj zvýšený prejazd nákladných áut cez obec počas pracovných dní smerujúcich na skládku. Na druhej strane treba podotknúť, že zo skládky prichádzajú každoročne nemalé finančné prostriedky do rozpočtu obce. **Financie sú však jedna vec, ale zdravie je samozrejme prednejšie.** Aby sme potvrdili, alebo vyvrátili obavy občanov o svoje zdravie, obec plánuje požiadať kompetentné inštitúcie o vypracovanie nezávislého rozboru zemín v blízkosti skládky a obydlí obce a tak isto aj rozbor ovzdušia. V prípade potvrdenia znečistenia pôdy a ovzdušia máme v rukách objektívne dôkazy, ktoré môžeme použiť v ďalších odvolaniach na Ministerstvo životného prostredia a môžeme podniknúť kroky smerom k Inšpekcii životného prostredia.

PS: Mrzí ma, že v odvysielanej reportáži v TV Markíza ohľadne rozšírenia skládky bola v rámci môjho 20 minútového rozhovoru zverejnená len jedna veta a to nie úplná a reportáž z mojej strany potom vyznela tak, ako vyznela...

Všetci vieme, že spaľovanie komunálneho odpadu je ekologickejšie, ako ukladanie na skládku. Nikto z nás nechce mať za dedinou alebo mestom skládku odpadu a ani spaľovňu. Jediná veľká spaľovňa v Bratislavskom regióne je Olo v Bratislave (Cementáreň v Rohožníku si radšej zaobstará „palivo“ zo zahraničia, lebo je to pre ňu finančne výhodnejšie). Lenže táto spaľovňa má kapacitne čo robiť, aby stíhala spracovať odpad len zo samotnej Bratislavy. Okrem Zohorskej skládky sú v prevádzke v Bratislavskom regióne len skládky v Senci (aj táto má teraz nejaké legislatívne problémy...) a v Dubovej. Podľa platnej legislatívy sa nové skládky nemôžu otvárať, môžu sa len jestvujúce rozširovať. Nové spaľovne sa nestavajú, lebo tam, kde aj bol zámer postaviť spaľovňu sa proti tomuto obyvatelia búria a sú proti ich výstavbe. Nakoľko sme „konzumná“ spoločnosť produkujeme stále veľa komunálneho odpadu a stále málo separujeme, náš región sa dostáva do patovej situácie... A teraz Ministerstvo životného prostredia SR stojí pred neľahkou otázkou: „Povoliť, alebo nepovoliť rozšírenie Zohorskej skládky?“

Starosta M. Zálesňák

Uznesenia z 13. rokovania Obecného zastupiteľstva Obce Zohor zo dňa 18.9.2020

Uznesenie č. 13/1/2020 – Oza berie na vedomie

- a) určenie zapisovateľky zápisnice: Mgr. Gabriela Kafková
b) overovateľov: Eva Bodorová, Rastislav Šubjak

Uznesenie č. 13/2/2020 – Oza

- 1) volí Návrhovú komisiu v zložení: Juraj Štefanovič, Martina Rybárová, Ing. Ján Polakovič, Miroslav Kovár

- 2) schvaľuje Navrhnutý program zasadnutia obecného zastupiteľstva

Uznesenie č. 13/3/2020 – Oza berie na vedomie kontrolu plnenia uznesení.

Uznesenie č. 13/4/2020 – Oza schvaľuje na základe výberového konania cenovú ponuku spoločnosti LUKAgast s.r.o. Domkárska 9, 900 51 Zohor, IČO: 35 963 727, na zákazku: „Príprava stravy – obedov pre dôchodcov v obci Zohor“, za cenu za stravnú jednotku – obed (polievka a hlavné jedlo) vrátane naporciovania jedla do obedára: 3,00 € s DPH.

Uznesenie č. 13/5/2020 - Oza nesúhlasí so žiadosťou Martina Kobelára, Dúhová 4, 900 26 Slovenský Grob o zaradenie pozemku parc. Č. 21581 – zmeny a doplnky územného plánu Obce Zohor.

Uznesenie č. 13/6/2020 – Oza schvaľuje rámcovú zmluvu medzi PK Stavby, spol. s r.o. J. Ťatliaka 1785/6, 02 601 Dolný Kubín, IČO: 44904860 a obcou Zohor.

Uznesenie č. 13/7/2020 – Oza nesúhlasí s odpredajom obecného pozemku parc. č. 21647 reg. „C“ o výmere 401 m², žiadateľovi Františkovi Janečkovi, Dlhá 1399/8, 900 31 Stupava.

Uznesenie č. 13/8/2020 – Oza nesúhlasí s odpredajom, s prenájmom časti obecného pozemku parc. č. 3824/901 reg. „E“, žiadateľovi Liborovi Matlovičovi, ulica Alberta Hubeka 10, 900 51 Zohor.

Uznesenie č. 13/9/2020 – Oza nesúhlasí so žiadosťou Františka Hrodeka, Struhárová 590/7, 900 51 Zohor o zmenu užívania novinového stánku a o možnosť napojenia na vodu z obecných toaliet.

Uznesenie č. 13/10/2020 – Oza súhlasí so zriadením bezodplatného vecného bremena práva ťahania a uloženia inžinierskych sietí (vodovodnej, plynovej a kanalizačnej prípojky na vodomernej šachty) na časti obecného pozemku parc. č. 1032/1 reg. „C“ pre žiadateľa p. Ľuboša Kubička, Homolova 39, 841 02 Bratislava.

Uznesenie č. 13/11/2020 – Oza berie na vedomie žiadosť obyvateľov ulice Na riadkoch v zastúpení pánom Mariánom Rajnohom, Na riadkoch č. 21, 900 51 Zohor o umiestnenie spomaľovacieho prahu (retardéra) na začiatku ul. Na riadkoch.

Uznesenie č. 13/12/2020 – Oza nesúhlasí s odkúpením podielovej časti pozemku parc. č. 2005/2 reg. E a s odkúpením podielovej časti pozemku parc. č. 1022/901 reg. E od Ing. Ivana Ščasného, E. F. Scherera 8, 921 01 Piešťany a Ing. Michaely Veselej, J. Stanislava 7, 841 05 Bratislava, na ktorom sú v zmysle dedičského konania spoluvlastníkmi každý v podiele 1/6.

Uznesenie č. 13/13/2020 – Oza súhlasí so zriadením bezodplatného vecného bremena práva ťahania a uloženia inžinierskych sietí (rozšírenie verejnej kanalizácie) na obecných pozemkoch parc. č. 21692/2, 21707/2, 21695, 21716/2 reg. „C“ pre žiadateľa Ing. Juraja Bencu, Továrnska 935/1A, 900 66 Vysoká pri Morave v zastúpení Ing. Igorom Dokom, Železničarska 16, 900 51 Zohor.

Uznesenie č. 13/14/2020 – Oza súhlasí s umiestnením inžinierskej stavby - rozšírenie verejnej kanalizácie na obecných pozemkoch parc. č. 21692/2, 21707/2, 21695, 21716/2 reg. „C“ pre žiadateľa Ing. Juraja Bencu, Továrnska 935/1A, 900 66 Vysoká pri Morave v zastúpení Ing. Igorom Dokom, Železničarska 16, 900 51 Zohor.

Uznesenie č. 13/15/2020 – Oza berie na vedomie určenie priestoru pre možné osadenie bufetu pri ľadovej ploche na časti p. č. 843/19 a časti p. č. 843/7 reg. C vo vlastníctve obce Zohor.

Uznesenie č. 13/16/2020 – Oza súhlasí so zriadením vecného bremena práva ťahania a uloženia inžinierskych sietí (výstavby vodovodu) na časti obecných pozemkoch parc. č. 14559/901 reg. „E“, 14500/13 reg. „C“, pre žiadateľa Altrex s. r. o., Koprivnická č. 14/C, 841 02 Bratislava v zastúpení konateľom Borisom Čambálikom, minimálne za cenu stanovenú znaleckým posudkom s tým, že znalecký posudok dá vypracovať žiadateľ na vlastné náklady a predloží s ním aj overený geometrický plán.

Uznesenie č. 13/17/2020 – Oza poveruje starostu obce Zohor zadať nezávislé meranie kvality ovzdušia, rozbor pôdy a rozbor spodných vôd. Vyhľadať environmentálneho experta na budúcu spoluprácu s obcou Zohor.

Uznesenie č. 13/18/2020 – Oza berie na vedomie správu komisie výstavby, životného prostredia a územného plánovania.

Uznesenie č. 13/19/2020 – Oza berie na vedomie plnenie príjmov a čerpanie výdavkov rozpočtu obce Zohor k 30.06.2020 a Monitorovaciu správu programového rozpočtu obce Zohor za 1. polrok 2020 bez pripomienok.

Uznesenie č. 13/20/2020 – Oza berie na vedomie zmenu rozpočtu č.5 obce Zohor na základe rozpočtového opatrenia starostu obce k 10.09.2020 bez pripomienok.

Schvaľuje zmenu rozpočtu č. 6 obce Zohor k 18.09.2020

- a) presunom rozpočtových prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu v súlade s § 14 ods. 2 písm. a) zákona č. 583/2004 Z.z. nasledovne:

bežné výdavky	-300 000 €	bežné výdavky	300 000 €
kapitálové výdavky	-458 524 €	kapitálové výdavky	458 524 €
finančné operácie - výdavky	0 €	finančné operácie - výdavky	0 €
Spolu výdavky:	-758 524 €	Spolu výdavky:	758 524 €

- b) prekročením rozpočtových príjmov v súlade s § 14 ods. 2 písm. b) a prekročením rozpočtových výdavkov v súlade s § 14 ods. 2 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. nasledovne:

bežné príjmy	18 659 €	bežné výdavky	11 580 €
kapitálové príjmy	115 000 €	kapitálové výdavky	0 €
finančné operácie - príjmy	539 743 €	finančné operácie - výdavky	0 €
Spolu príjmy:	673 402 €	Spolu výdavky:	11 580 €

- c) viazaním rozpočtových príjmov v súlade s § 14 ods. 2 písm. b) a viazaním rozpočtových výdavkov v súlade s § 14 ods. 2 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. nasledovne:

bežné príjmy	-5 900 €	bežné výdavky	-5 900 €
kapitálové príjmy	0 €	kapitálové výdavky	0 €
finančné operácie - príjmy	0 €	finančné operácie - výdavky	0 €
Spolu príjmy:	-5 900 €	Spolu výdavky:	-5 900 €

V zmene rozpočtu č. 6 je zahrnuté aj použitie rezervného fondu na bežné výdavky v zmysle § 36 ods. 2 zákona č. 67/2020 Z. z. v celkovej výške 400.000 € nasledovne:

Program/Podprogram/Prvok	zdroj	rozpočet 2020
Funkčná klasifikácia		
Ekonomická klasifikácia		
1.1 Manažment obce		
01.1.1 Výkonné a zákonodarné orgány - obec:		
610 Mzdy:	46	100 000
8.1 Materská škola		
09.1.1.1 Predprimárne vzdelávanie s bež. starost.::		
610 Mzdy:	46	200 000
9. Šport		
06.6.0 Bývanie a občianska vybavenosť:		
Multifunkčné ihrisko, Na pasienkoch 1:		
632 Energie, voda a komunikácie:		
- el. energia	46	8 994
13.1.1 Opatrovateľská služba		
10.2.0 Staroba:		
642 Bežné transfery nezisk. práv. osobám:		
- opatrovateľská služba SENIOR n.o.	46	91 006

Uznesenie č. 13/21/2020 – Oza súhlasí riešiť uzatvorenie nájmu na bytové a nebytové priestory s novovznikajúcou spoločnosťou Denteum s.r.o. ako prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 9a ods. 9 písm. c) zákona o majetku obcí, nakoľko pôjde o zachovanie kontinuity prenájmu a osobitný zreteľ je odôvodniteľný verejným záujmom obce na prevádzkovaní zdravotníckeho zariadenia v konkrétnom nebytovom priestore poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorý doteraz tento nebytový priestor užíval na základe nájmovej zmluvy na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Uznesenie č. 13/22/2020 – Oza súhlasí so zmenou účelu využitia miestnosti č. 1.07 (izba) o ploche 21,30 m² z bytových priestorov na nebytové priestory a s tým súvisiacich stavebných úprav na náklady žiadateľa, za podmienky uzavretia osobitnej dohody v ktorej bude doriešené nájmomcom vykonané a prenajímateľom schválené stavebné úpravy predmetu nájmu, spôsob a výška úhrady účelne vynaložených nákladov na stavebné úpravy.

Uznesenie č. 13/23/2020 – Oza nesúhlasí s poskytnutím dotácie na poskytovanie opatrovateľských služieb pre K. Beľesovú v zariadení sociálnych služieb Láskavé dlane v Prievaloch.

Uznesenie č. 13/24/2020 – Oza schvaľuje poskytnutie jednorazovej sociálnej dávky v sume 2.000,- € pre Tibora Švábenského, Krivá 11/A, 900 51 Zohor na liečbu závažnej choroby, ktorá nie je podporovaná zdravotnými poisťovňami. Jednorazovú dávku musí žiadateľ vydokladovať.

Uznesenie č. 13/25/2020 – Oza berie na vedomie Správu komisie finančnej, sociálnych vecí a zdravotníctva.

Uznesenie č. 13/26/2020 – Oza berie na vedomie správu náčelníka obecnej polície.

Uznesenie č. 13/27/2020 – Oza schvaľuje Školský vzdelávací program Materskej školy „Vševedko“ pre Materskú školu, Školská 2, 900 51 Zohor.

Uznesenie č. 13/28/2020 – Oza berie na vedomie Správu komisie vzdelávania a športu.

Uznesenie č. 13/29/2020 – Oza berie na vedomie Správu komisie kultúry.

„...a správaj sa slušne!“

- myslím, že práve tento dôvetok už od pradávna zaznieva z úst rodičov najčastejšie a je v ňom ukrytá akási túžba po sociálno-emočionálnej klíme v spoločnosti, ktorá by sa mala podobáť klíme v dobrej rodine. Niečo na spôsob starej múdrosti: „Miluj bližného svojho, ako seba samého!“ Táto prosba, či skôr príkaz je zvyčajne adresovaný deťom, a to nielen keď opúšťajú „rodinné hniezdo“, ale asi aj preto, že svet sa nachádza v určitej fáze empatického vývinu, kedy sa prirodzene očakáva, že výchova a rozvoj osobnosti zohľadňuje dve základné a zásadné tendencie človeka, a to lásku k sebe a slušnosť k druhým.

Pred niekoľkými dňami ma ako poslankyňu obecného zastupiteľstva oslovil bezradný, ustarostený, nahnevaný, no hlavne sklamaný občan Zohora. Dlhodobu ho trápi hlučné a konfliktné správanie susedov s ich netradičným seba presadzovaním osobnosti, nekultivovanými, až obavy vzbudzujúcimi prejavmi citov voči druhým, s ich hlučnou rekonštrukciou vlastných vnútorných stavov, ktoré sú založené na princípoch bezohľadného vzťahu k životu, k ľuďom, k okoliu a sú nepochybne výsledkom požívania alkoholu, drog a iných omamných a psychotropných látok.

Naopak, on je občan s prosociálnym cítením. Roky chodí poctivo do práce, žije v súlade s normami žiaduceho spoločenského správania a už určitý čas sa nenásilne a kultivovane dožaduje zabezpečenia verejného poriadku a svojich práv. Dožaduje sa „vlastného práva pokojného, nikým a ničím neohrozeného a nenarušeného spánku“. Je slušný, no vytrvalý. Asertívne prosí kompetentné orgány o pomoc, nápravu a stanovisko s prvkami stratégie, ktorá by mala prinavrátiť jemu a ostatným slušným občanom nielen pozitívne medziľudské vzťahy, no tiež „bezproblémový spánok“ v tichom prostredí, bez večného zavýjania týchto ľudských „šakalov“!

Zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v § 19 ustanovil možnosť obciam zriadiť si na zabezpečenie verejného poriadku, obecných vecí, ochrany životného prostredia, atď. obecnú políciu ako svoj poriadkový útvar a obec Zohor ju, vďaka Bohu, má.

V ďalšom zákone č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii sú zakotvené v jednotlivých paragrafoch ich oprávnenia, napr. vyzvať osobu, aby upustila od konania, ktorým narušuje verejný poriadok, oprávnenie požadovať vysvetlenie, ukladať a vyberať v blokovom konaní pokuty za priestupky. Skrátka, príslušník obecnej polície má nielen právo, ale aj povinnosť zakročiť, prípadne vykonať iné nevyhnutné opatrenia, ak je dôvodné podozrenie, že bol alebo je páchaný trestný čin, priestupok, či iný správny delikt (napr. rušený verejný poriadok). Má právo a povinnosť zakročiť, ak je ohrozený život, zdravie, alebo hrozí škoda na majetku. Má právo spolupracovať s príslušníkmi PZ a prokurátorom. Mohlo by sa zdať, že na nespratníkov v obci je to dostatočná dávka opatrení a slušný občan sa môže cítiť bezpečne, lenže... ako sa vraví... „papier znesie všetko“ a realita sa občas javí celkom inak.

Asi neexistuje univerzálny program výchovy dieťaťa a tak sa aj vo výchove týchto, dnes už dospelých jedincov, slovami klasika „niekde stala chyba“. Títo nespratníci sa nevedia „vpratať do kože“ a slušný občan sa začína zmietáť vo vlastných (ne-)oprávnených?! pocitoch, že sa ho príslušníci obecnej polície namiesto konania snád skôr snažia presvedčiť, že v prípade konkrétnych nespratníkov majú „zviazané ruky“ a akékoľvek aktivity vedúce k ich náprave, sú už vopred prehraté, a teda aj zrejme zbytočné, lebo asociálni nespratníci sú nielen „nepolapiteľní“, ale aj pokutami, či inak trestne nepostihnuteľní. Vtedy dochádza u slušného človeka k priam mentálnej frustrácii a zúfalo vysielala do všetkých svetových strán svoju beznádejou

naplnenú otázku: „Prečo?“

Opomenúc účinnosť zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch jedinou odpoveďou a povzbudením v situácii, v ktorej sa náš frustrovaný občan nachádza, sa už asi ponúka len myšlienka Haliny Pawłowskej, že: „Akákoľvek frustrácia je lepšia než kastrácia“, ale... „Preboha, ľudia, spamätajte sa!“

Obecná polícia by si možno mohla určiť akýsi kontrolný bod práve v blízkosti obydlija týchto nespratníkov a ak nepomôže ich prísne a vážne myslené „No počkaj, zajac!“, možno pomôže pokuta za priestupok v zmysle § 47 alebo § 49 spomínaného zákona o priestupkoch. Jedna, druhá, tretia,... tisíce. Možno „pohne ľady“ celý zoznam pokút a priestupkových konaní na referáte priestupkov. Možno pomôžu príslušníci PZ. Musí predsa existovať nejaká „zákonná cesta“ vedúca k náprave nespratníkov, či...?

Som toho názoru, že je správne, keď sa (hoci sme aj na Západe) výkon trestu u nás nestavia do rigidnej podoby, čiže „oko za oko, zub za zub“, a náš slušný občan neberie spravodlivosť do vlastných rúk, kedy by sám v prítomí ulice nespratníkom zakaždým nadelil „zopár výchovných“. Zároveň súhlasím s názorom, že každý má právo dostať druhú šancu. Profesor klinickej a forenznej psychológie, Anton Heretik, to vyjadril slovami: „I páchatel' mnohonásobnej surovej vraždy bol niekedy v minulosti bezmocným dieťaťom! Nesúďme preto, ale prispievajme k pochopeniu, prečo sa z nevinného človeka stal človek-zločinec“. No, čo ak práve trest, ktorý má v sebe ľudsky spravodlivý a užitočný rozmer, je pre nespratníkov tou druhou šancou na kvalitný život a tou správnu cestou pre zaradenie sa do spoločnosti slušných ľudí?

Keď si roztržitý a prácou unavený občan zabudne v električke označiť cestovný lístok a revízor ho prichytí bez peňazí ako „čierneho pasažiera“, po nezaplatení pokuty mu bude časom vydaný exekučný príkaz. Viem, dalo by sa oponovať, že naši nespratníci žijú len zo sociálnych dávok, čo blokové, či rozkazné konanie značne komplikuje. No, natíska sa tak ďalšia otázka, a to: „Za aké peniaze a z akých zdrojov si títo nespratníci s absolútnou pravidelnosťou nakupujú alkohol, drogy, či iné „zúfalstvá“, ktoré ich snád denne dostávajú až do stavu nepričetnosti?“ Že by verejná zbierka snád?! No, tú ja osobne vidím skôr v liečbe takýchto závislostí, ktorá je ozaj finančne náročná.

Pozrime sa spoločne na priestupok a na blokové a rozkazné konanie v rovine „de lege lata“, čiže v rovine práva, ktoré v danom momente platí a u nás je upravené v zákone SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Blokované konanie je skrátaná forma priestupkového konania, ktorá je administratívne „čistá“, čiže odbremeňuje od viacerých úkonov a za „priaznivých podmienok“ sa dajú veci vyriešiť na mieste, resp. podpisom pokutového bloku, kedy pokute začína plynúť termín splatnosti. Podotýkam, že pokutový blok nezaplatený na mieste je už sám o sebe exekučným titulom a mal by nasledovať princíp „Nezaplatíš! – Vymáham!“... buď formou správnej exekúcie, resp. formou exekúcie vykonávanej exekútorom. Domnievam sa, že niečo podobné platilo už za kráľa Šalamúna, či? Zároveň som presvedčená, že právna úprava a asi aj naša obecná polícia pozná „vrece“ prekážok, na základe ktorých nemožno „aplikovať“ blokované konanie, napr. vek a nepričetnosť. No, tu by som si dovoľila podotknúť, že naši ukričaní nespratníci sú dospelí a do stavu nepričetnosti sa pravidelne privádzajú, hoci len z nedbanlivosti, pozitívom alkoholu a užitím inej návykovej látky, čo ich rozhodne nezbavuje zodpovednosti za ich správanie! Zároveň je nutné uviesť, že zákon o priestupkoch

nepozná inštitút odpustenia, resp. zníženia pokuty uloženej právoplatným rozhodnutím. Tak, čo sa to deje? A prečo sa vytvára v takýchto prípadoch priestor na pochybnosti? Naozaj slušným občanom k úspešnému vyriešeniu tohto minimálne „ukričaného a nevychovaného problému“ nezostáva nič iné, len trpezlivo čakať na účinnejšie a spoľahlivejšie opatrenia a konanie v rovine „de lege ferenda“, kedy sa v predstavách budú zamýšľať o práve, aké by tu malo v budúcnosti byť a čo by malo ako zákon naozaj platiť pre všetkých? Pochopí vôbec niekedy naša spoločnosť predstavy slušného človeka o jeho práve? A pochopí, že pri výchove nesprátnikov k slušnosti sú ich neoddeliteľnou súčasťou aj rôzne „edukatívne“ tresty, napr. trest povinnej práce, ktorá predstavuje jednu z alternatívnych trestno-právnych sankcií v prípade nevykonalosti finančného trestu? Naozaj slušným občanom nezostáva nič iné, len v zmysle starej

múdrosti ukričaných a nevhodne sa správajúcich nesprátnikov úctivo poprosiť, aby „milovali bližného svojho ako seba samého“ a s najväčšou pravdepodobnosťou márne dúfať, že sa iniciatívne polepšia? No, to sa potom nehnevajte, že aj moje zažalenie „dobrej noci“ znie inak slušnému susedovi a inak tým, čo zaspali na vavrínoch!

Chcem však dúfať a pevne verím, že naša právna úprava beztretnosť nesprátnikov netoleruje a neignoruje, že pre príslušníkov policajného zboru motto „pomáhať a chrániť“ neznamená pomoc a ochranu pre nesprátnikov a že naša obecná polícia nám svojou prácou zakaždým dopraje pocit poriadku a bezpečia v našej krásnej obci. Verím, že naši príslušníci obecnej polície Vám ochotne poradia a pomôžu v konkrétnych situáciách. Neváhajte a oslovte ich! Naliehajte! Sú tu pre Vás! Pripravení pohotovo zasiahnuť pri každom podozrení z porušenia zákona, alebo sa naivne mýlim?

Eva Bodorová

Stretnutie seniorov a uvítanie detí do života sa v tomto roku neuskutoční

Starosta obce s poľutovaním oznamuje, že stretnutie seniorov, ktoré obec každoročne organizuje v Mesiaci úcty k starším a ktoré bolo tento rok plánované na 17.10.2020 sa z dôvodu aktuálnej epidemiologickej situácie v krajine neuskutoční.

Z tohto dôvodu sa tento rok neuskutoční ani **slávnostný zápis novonarodených detí**.

Vývoj situácie snáď dovoľí uskutočniť tieto milé podujatia v roku 2021 a už teraz sa na všetkých tešíme.

Obecný úrad

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

Najrozsiahlejší projekt Štatistického úradu SR - SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV 2021 (SODB 2021) sa realizuje na Slovensku od júna 2020 do konca marca 2021. V prvej fáze, ktorá už začala, samosprávy bez záťaže obyvateľov zbierajú údaje o domoch a bytoch. Druhá fáza - SČÍTANIE OBYVATEĽOV sa uskutoční od 15. februára do 31. marca 2021.

Rozhodujúcim okamihom sčítania, na ktorý sa vzťahujú údaje zisťované počas doby sčítania, je polnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021.

- 1) Doba sčítania domov a bytov trvá od 1. júna 2020 do 12. februára 2021
- 2) Doba sčítania obyvateľov trvá od 15. februára 2021 do 31. marca 2021

Ďalšie zaujímavé informácie môžete nájsť aj na stránke **www.scitanie.sk**, kde v časti Legislatíva, dokumenty môžete nájsť aktualizované informácie o už platných zákonoch, predpisoch či opatreniach súvisiacich so SODB 2021.

Zbierka pre Tibora Švabenského na liečbu smrteľnej choroby ALS

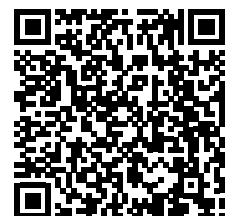
Milí občania, v živote človeka sa niekedy stanú také veci, keď potrebuje pomoc nielen od svojich najbližších, ale aj od cudzích ľudí so srdcom na tom správnom mieste. Redakcia Zohorského hlasu sa rozhodla poprosiť Vás o pomoc pre nášho spoluobčana Tibora Švabenského.

Pán Tibor žije v našej dedine od narodenia a jeho zdravotné problémy sa začali asi pred 10 mesiacmi úplne nenápadne problémom s chrupom. Postupne sa pridávali problémy s rečou, ktorá je neartikulovaná, častým potkýnaním a najviac viditeľným problémom je nemožnosť otvoriť päsť oboch rúk a nemožnosť používať obe horné končatiny. Choroba bola diagnostikovaná ako amyotrofická laterálna skleróza s bulbárnym syndrómom, čo v laickej reči znamená nepohyblivosť jazyka, problémy s hltaním a celkovo jedením. Neskoršie štádium ochorenia končí úplnou paralýzou, s podporou dýchania a 24 hodinovou starostlivosťou. Choroba ma celkom rýchlu progresiu. Možnosť predĺžiť život môže poskytnúť liečba kmeňovými bunkami, ktorá u nás na Slovensku nie je poskytovaná, ani inak podporovaná zdravotnými poisťovňami a štátom. Ako možnosť prichádza do úvahy návšteva Ukrajiny, kde sa táto liečba podáva, ale je finančne veľmi náročná. Celková suma jednej aplikácie je 10.000€. Aplikáciu treba opakovať viackrát. V septembri pán Tibor jednu aplikáciu absolvoval a jeho zdravotný stav sa trochu zlepšil. Okrem tejto aplikácie berie lieky, ktoré rodinu mesačne stoja 300 eur. Preto prosíme všetkých ľudí, ktorým nie je ľahostajný osud pána Tibora o príspevok v akejkoľvek finančnej výške.

Príspeviť môžete cez link: <https://www.ludialudom.sk/vyzvy/7810?fbclid=IwAR02jIirZB6Tk1NY2UaZ9Lmie67G4jXD11ePL-MmFwddWYR1r1cop9vAtWI> (je dostupný aj cez QR kód), alebo sa môžete obrátiť na pani Ščepánkovú v Miestnej ľudovej knižnici Zohor.

Za všetky peňažné príspevky, ktoré ste už pánovi Švabenskému poslali alebo pošlete Vám všetkým patrí srdečná vďaka.

Redakcia Zohorského hlasu a rodina Švabenska

Slovensko – rakúsky príbeh s americkými vojakmi

V sobotu 19. 9. 2020 sa uskutočnil pietny akt pri obci Zohor za účasti veľvyslankyne Spojených štátov amerických v Slovenskej republike pani Bridget Brink, zástupcu náčelníka Generálneho štábu OS SR generálporučíka Josefa Pokorného, generálneho riaditeľa kancelárie ministra vnútra SR pána Petra Rolného, ďalších ctených hostí a návštevníkov. Dôvodom bolo uvedenie Pomníka padlým americkým vojakom v druhej svetovej vojne pri obci Zohor po jeho obnove do užívania. Tu je niekoľko riadkov o histórii a súčasnosti spojenej s pomníkom, ktoré predniesol v príhovore Roman Šimoník, iniciátor a koordinátor obnovy pomníka.

Milé dámy, vážení páni, ctení hostia,
dovoľte, aby som vám priblížil slovensko-rakúsky príbeh s americkými vojakmi.

Dňa 17. októbra 1944 z talianskej vojenskej základne Pantanella vzlietlo lietadlo B-24 Liberator patriace do 15. leteckej armády, 464. bombardovacej skupiny, s cieľom bombardovať ropnú rafinériu a vojenské sklady vo Viedni. Bombardovanie malo za cieľ znížiť zásoby nepriateľa a tým napomôcť rýchlejšiemu ukončeniu vojny. Pri bombardovaní dostalo lietadlo zásah a zrútilo sa pri obci Zohor, na miesto zvané Piesky. Pred pádom lietadla ôsmi z desaťčlennej posádky vyskočili na padákoch z lietadla. Sedem ich bolo zajatých a ôsmy, poručík Cunningham, sa v tom čase nenašiel. Dvaja členovia posádky, kapitán lietadla nadporučík John C. Fassnacht a štábny seržant Merton W. Haigh zahynuli v jeho troskách. Poručík Cunningham, podľa výpovede jeho spolubojovníkov, opustil horiace lietadlo po rozkaze kapitána ako prvý. Vyskočil cez otvorené dvere bombovnice, ktorá už v tom momente bola zahalená plameňmi. Po vojne sa Americká exhumáčna komisia, na základe výpovedí civilného obyvateľstva, dozvedela o pozostatkoch amerického letca pochovaných v meste Marchegg v Rakúsku. Informácia pochádzala z rozprávania Franza Fischera a Josefa Traexlera. Josef Traexler pracoval začiatkom januára 1947 v lesoch pri Dunaji, v časti zvanej Maize. Tam na ploche asi troch metrov štvorcových našiel kosti, letecké topánky a časti oblečenia. Taktiež našiel identifikačné známky. Prvú schovanú medzi kosťami a druhú visiacu na opasku. Nález nahlásil a známku odovzdal starostovi Johannovi Pfeilerovi. Starosta Pfeiler prikázal hrobárovi Franzovi Fischerovi vyzdvihnúť kosti a priniesť ich na miestny cintorín. Tak urobil a krabicu s telesnými pozostatkami pochoval v ten istý deň na cintoríne v Marcheggi medzi vojenské hroby.

Americká exhumáčna komisia sa dostavila do obce v roku 1948 a dňa 22. septembra 1948 exhumovali ostatky letca pod číslom X-7914. K pozostatkom uloženým v drevenej krabici boli priložené aj identifikačné známky, podľa ktorých predbežne identifikovali Roberta F. Cunninghama. Zubná analýza potom už len dokázala identitu letca.

Po kontaktovaní rodiny, ktorá sa rozhodla na večný odpočinok uložiť ostatky na vojenskom cintoríne v Európe, sa dňa 10. novembra 1948 konal pohreb a Robert F. Cunningham bol uložený do hrobu na Ardenskom americkom cintoríne v Neupre, Belgicko.

Čo bolo presne príčinou smrti letca sa nevie. Priestrel kostí však komisia nedokázala a ani iné viditeľné poškodenie. Pravá ruka bola zlomená v predlaktí, lebka bola poškodená, časť chýbala. No počas dvoch rokov, kedy ostatky ležali v lese, sa mohlo stať všeličo. Najpravdepodobnejším sa však zdá nezvládnutie pristátia v lesnatom teréne pri zoskoku padákom.

Záštitu nad operáciou mal rakúsky Čierny kríž.

Ďalšími členmi posádky, ktorí prežili, boli: poručík Richard J. Witt, poručík John W. Lindsay, seržant Raymond L. Hadden, seržant James T. Hutchinson, seržant John Krogstadt, seržant John R. Lonsdorf a seržant Lyndle K. Clark.

Tu je niekoľko informácií z osobných príbehov a osobných spomienok niekoľkých členov posádky a obyvateľov obce Zohor.

Zo spomienok obyvateľov Zohora: Pred príchodom nemeckých vojakov, boli Zohorčania pri jednom americkom vojakovi a pán Jozef Rybár sa mu prihovoral po anglicky a dal mu cigaretu na upokojenie, lebo sa triasol. Než ho nemeckí vojaci odvedli, mierne sa pousmial a poďakoval sa Zohorčanom za privetivosť.

Lyndle K. Clark dosadol na padáku pri obci Zohor a vyvrtol si členok. Takmer ihneď k nemu prišlo desať až dvanásť roľníkov a keď uvideli jeho prestrašenú tvár, naznačili mu, že nemajú nepriateľské zámyery. Na zem nakreslili mapu okolia a ukazovali mu jeho pozíciu. Potom ho naložili na voz ťahaný koňmi a odviezli do obce.

Osud palubného mechanika Lonsdorfa sa odvíjal podobne. Po dopade ho miestni obyvatelia zaviedli do obce, kde mu načapovali pivo a posedel si v dome u starostu. Predný strelec James Hutchinson bol po dopade okamžite zajatý slovenskými žandármi, ktorí ho odvedli do mesta, kde sa stretol s ostatnými členmi posádky. V priebehu dvoch hodín boli letci, ktorí prežili pád ich stroja, opäť spolu v dočasnej väzbe v Malackách. Tam ich žandári odovzdali do rúk Nemcov. Tí ich naložili na nákladiak a odviezli do Bratislavy, kde letci strávili noc.

Siedmi americkí vojaci po zajatí a výsluchoch boli premiestňovaní po viacerých zajateckých táboroch v Európe a dočkali sa slobody.

Dvoch mŕtvych amerických vojakov previezli Zohorčania na podnik pána Klimenta do Zohora a dôstojne ich pochovali na cintoríne, kde im postavili aj pomník s mramorovou tabuľou. Počas vojny sa žilo skromne, ale Zohorčania nakoniec obstarali mramorovú dosku z kartového stolčeka v hostinci, ktorého sa zriekli. Do tejto dosky nechali vytesať mená padlých vojakov. 7. októbra 1946 boli telá exhumované a prevezené na cintorín spojeneckých vojakov - letcov vo francúzskom St. Avold pod číslami X-8006 a X-8007. Pôvodnú mramorovú dosku z čias vojny s vytesanými menami uchoval pán Alexander Vrabel, zohorský hrobár a do pomníka bola vložená v roku 1995 a je tam doteraz.

Po vojne pán František Kliment, keď sa obnovilo poštové spojenie s USA, napísal svojej sestre do Milwaukee list, aby sa pokúsila zistiť adresu, kde žijú rodičia padlých amerických vojakov. V liste boli uvedené mená vojakov, identifikačné čísla, fotografie vraku lietadla a dôstojného hrobu, ktorý postavili Zohorčania. Elizabeth Schmellová napísala na ministerstvo vojny do Washingtonu a o niekoľko dní jej prišla odpoveď.

Zhodou okolností matka štábného seržanta Haigha, pani Rose Westerová, bývala v taktiež Milwaukee, o niekoľko ulíc ďalej od pani Schmellovej. Tá jej odovzdala všetky informácie a pani Westerová povedala: „Dúfam, že niekedy navštívim hrob môjho syna a poviem tým obdivuhodným ľuďom v Zohore, ako veľmi si cením, čo urobili.“

O udalosti pri Zohore písala aj americká tlač, ktorá nešetřila slovami chvály na obyvateľov záhorskej obce. Pomník americkým vojakom pri obci Zohor bol postavený členmi Klubu leteckej histórie pri Slovenskom národnom múzeu v roku 1995. Klub bol v danom období pod vedením Ivana „Mirca“ Ebringera. Autorom námetu bol Július Lovický, konzultantom letecký historik Juraj Rajnec a odliatie realizovali Ferdinand Štellar a Milan Lastovka.

Za pomoci bývalej pani starostky Ľubice Havranovej a občanov Zohora bol pomník v nasledujúcich dňoch vztýčený na mieste, nad ktorým došlo k výbuchu bombardéra.

V roku 2020 sa realizovala obnova pomníka s finančnou podporou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Veľvyslanectva USA na Slovensku a Obce Zohor.

Výnimočnou udalosťou je prítomnosť veľvyslankyne Spojených štátov amerických v Slovenskej republike pani Bridget Brink. Veľmi si vážim, že ste prišli, Vaša Excelencia. Ďakujem, že ste osobnou účasťou vyjadrili Váš záujem a snahu o vytváranie dobrých vzťahov medzi ľuďmi Spojených štátov amerických a Slovenskom a súčasne ďakujem za ústretovosť pracovníkom americkej ambasády.

Ďakujem pridelenecovi obrany USA na Slovensku podplukovníkovi Gregory Christiansenovi za podporu projektu obnovy pomníka.

Som potešený, že na pietnom akte je zástupca náčelníka Gen. štábu

OS SR generálporučík Josef Pokorný a generálny riaditeľ kancelárie ministra vnútra SR pán Peter Rolný.

Reštaurátorské práce realizoval Mgr. art. Peter Gregvorek, člen Komory reštaurátorov a pri umelecko-remeselných prácach mu pomáhal Rudolf Igaz. Aviatický znak a menovku na pomník vytvoril a odlial akademický sochár Alojz Drahoš. Alojz Drahoš vytvoril aj svietnik zo zachovaných artefaktov zostrelého bombardéra. Slovenský cykloklub zabezpečil osadenie cyklistických tabúľ na cyklistickej ceste pozdĺž rieky Moravy a v jej okolí. Vďaka všetkým!

Na pietnom akte sa spolupodieľali Klub leteckej histórie Slovensko z Bratislavy, vojenský duchovný z Leteckej základne Kuchyňa mjr. Slavko Ganaj, Klub vojenskej histórie GERONIMO, básnik Michal Chuda, obyvatelia obce Zohor, Kníhtlač Gerthofer a OZ A proč né? Veľká vďaka. Ďakujem za účasť tvorcom pomníka spred 25 rokov pánovi Milanovi Lastovkovi, Františekovi Štellárovi. Pána Ivana Ebringeru tu zastupuje jeho syn. Dovoľujem si poďakovať pracovníkom Povodia Dunaja pánovi Ing. Róbertovi Macekovi, pánovi Ing. Branislavovi Vlčekovi a pánovi Milošovi Višváderovi za terénne úpravy príjazdovej cesty a iné práce a ďalej pracovníkom Technických služieb Zohor.

Ku slávnostnému a dôstojnému priebehu prispela Čestná stráž OS SR a Vojenská hudba OS SR za čo chcem, za nás všetkých, taktiež srdečne poďakovať. Poďakovanie patrí pánovi starostovi Martinovi Zálesňákovi a mnohým ďalším nemenovaným.

Špeciálne poďakovanie patrí pani Jane Kráľovej z Ministerstva vnútra SR.

Iniciátorom a koordinátorom projektu obnovy pomníka a prác spojených s cykloturistikou bol Roman Šimoník, predseda občianskeho združenia Zohor včera a dnes.

Cieľom obnovy pomníka je vzdať úctu padlým vojakom a súčasne poukázať na potrebu vytrvalého hľadania pravdy a porozumenia medzi národmi, aby sa neopakovalo utrpenie vojakov a civilného obyvateľstva v našom regióne, ale aj v iných častiach sveta.

foto: M. Vrablec a M. Timko

Zohor včera a dnes – piaty ročník zo sedemročného cyklu

ZOHOR
VČERA A DNES o.z.

V sobotu 29. augusta 2020 sa uskutočnil 5. ročník podujatia Zohor včera a dnes s nasledovným programom:

- Od 16.00 do 16.45 h prebehla výstava fotografií strešnej časti kostola. (miesto: exteriér pred kostolom).
- Od 17.00 do 17.45 h bol odborný výklad o obnove sochy sv. Vendelína. (miesto: križovatka Lozornianska a Poľná).
- Od 18.00 do 19.00 h si mohli návštevníci prezrieť zákutia kultúrneho domu, ktoré nie sú bežne prístupné.
- Pred kultúrnym domom hrala od 18.30 h hudobná skupina Milky pre vaše príjemné posedenie.
- Občerstvenie pre deti aj dospelých zabezpečovala Zohorská vinotéka Igora Kuchára.

Cieľom podujatia je zviditeľnenie významných miest v obci a budovanie hrdosti ku miestu, kde žijeme.

Strešná časť kostola

Na prezentačných paneloch pred kostolom sa konala výstava fotografií strešnej časti kostola. Na snímkach si mohli prítomní prezrieť miesta, kam sa obyvatelia obce bežne nedostanú. Strešnú časť kostola nafotografoval pán David Mackovič.

V ďalšom programe vystúpili pán Ing. Jozef Pavlásek, Miroslav Dudek a pán farár ThDr. Miroslav Komorný, PhD, ktorí informovali prítomných o oprave krovov strechy, nakoľko sa už niekoľko rokov na nej podieľajú a o odstránení vlhkosti z múrov kostola.

A ešte niekoľko ďalších dát o našom kostole, ktoré si pre vás pripravili.

Architektúra kostola má bazilikálne usporiadanie, kedy má kostol tri pozdĺžne lode, pričom stredná loď vyčnieva nad bočné a vo vyčnievajúcich múroch strednej lode sú okná, čím sa dosahuje účinné presvetlenie celého priestoru. Kostol má dve úrovne stropov. Jedna úroveň je nad bočnými loďami a druhá úroveň je nad strednou a križnou loďou. Výškový rozdiel úrovní stropov je cca 4m.

Stropy nad bočnými loďami sú drevené trámové a čo je zaujímavé, sú dvojvrstvové. Spodná vrstva trámov je vodorovná a je so záklopom a interiérovým pohľadom. Horná vrstva trámov, šikmá, je so záklopom, na ktorom je izolácia proti vode a snehu. Táto je vyspádovaná smerom ku obvodovým plechovým atikám, ktoré zakrývajú odvodňovacie žlaby. Drevené trámy sú z dôvodu životnosti výrazne predimenzované.

Strop kostola nad strednou a križnou loďou je drevený trámový, pričom drevené trámy nad strednou loďou sú ukladané na oceľové valcované nosníky ležiace kolmo na os kostola a trámy nad križnou loďou sú ukladané na klenby a obvodové múry. Trámy sú z dôvodu životnosti

aj tu výrazne predimenzované. Na nosnej konštrukcii stropu (trámoch a záklope) je do piesku uložená protipožiarna dlažba z keramických tehál. Odvodnenie strechy je opäť riešené zaatikovými žlabmi. Atika je opäť vytvorená z plechov. Uvedené riešenie odvodnenia zaatikovými žlabmi bolo v čase výstavby kostola (v rokoch 1896 až 1898) často používané. Toto riešenie má však pri nepočasných strechách slabinu v obtiažnej údržbe žlabov, ktoré nie sú zvonka za atikou vidieť, časom sa zanesú a pri privalových dažďoch sa voda zo žlabov vylieva do stropnej konštrukcie. Vzhľadom na skutočnosť, že sa na streche zdržujú holuby, v žlaboch sa hromadí ich trus a aj samotné uhynuté holuby. Ak sa žlaby nečistia, trus rozpustený vo vode sa prelieva do okrajových častí stropu. Takto vytvorené prostredie živí drevokazné huby, ktoré výrazne poškodzujú krajné trámy stropu s priliehajúcim záklopom. V druhej polovici 60-tych rokov bola strecha kostola opravená a odvtedy priebežne kontrolovaná. To sa nedá povedať o 50-tych rokoch, kedy bola katolícka cirkev silno prenasledovaná a na opravy a údržby sakrálnych stavieb sa nedalo ani myslieť. Pravdepodobne v tom období vznikli najväčšie škody. Pri neskorších kontrolách neboli pod celoplošnou dlažbou z tehál poruchy stropu viditeľné. Pri nedávnej sanácii krovu boli prevedené v stropoch sondy. Vzhľadom na masívne poškodenie stropných trámov a prilahlých dosiek záklopu drevokaznými hubami bolo nevyhnutné strop sanovať, lebo hrozil havarijný stav. Sanácia stropu pozostáva z odstránenia poškodených trámov a dosiek záklopu a ich nahradenia novými trámami a doskami, ktoré sú dôkladne napustené koncentrovaným kvapalným insekticídnym prípravkom Bochemit PLUS. Uvedeným prípravkom sa napúšťajú aj okolité nevymenené časti stropu. Na takto sanované časti stropu sa do vrstvy keramického granulátu Liapor (Keramzit) naspäť ukladá protipožiarna tehlová dlažba.

Socha sv. Vendelína

Informácie o sv. Vendelínovi poskytla pani Žofia Fórová, ktorá návštevníkom okrem iného povedala, že je patrón roľníkov, životného prostredia, ochrancov prírody, pastierov, roľníkov; patrón za priaznivé počasie a dobrú úrodu a pred chorobami zvierat.

Výklad ku oprave sochy podal reštaurátor z Komory reštaurátorov Mgr. art. Peter Gregvorenk.

Zistené informácie o technickom stave pamiatky z reštaurátorského prieskumu poukazujú na to, že:

- kompozícia pamiatky je do súčasnej doby nezmenená
- chýba atribút pastierskej palice
- socha je osadená do sekundárnych obrubníkov s hlineným obsypom okolo

- podstavca s výsadbou kvetov
- profil terénu je nezmenený
- statika podstavca v súčasnosti nie je narušená (praskliny v spojoch, náklony, uvoľnené časti,...)
- statika sochy je veľmi narušená – v havarijnom stave, rozpadáva sa a opadávajú kusy, časti drapérie a kolená sochy chýbajú
- sochárska kompozícia (s ovečkou) sa nachádza v poškodenom stave, spôsobenom zvetraním povrchu, zanedbanou alebo nevhodnou údržbou
- poškodenie samotnej hmoty kameňa sochy v jeho hĺbke je výrazné a nenávratne ohrozuje statiku pamiatky z dôvodu rozpadajúceho sa kameňa, ktorého súdržnosť zabezpečujú už len stvrdnuté nátery a cementové nánosy
- zvetrane je v stave – zániku kameňa a premeny na sypký piesok bez spojiva
- povrch je pokrytý hrubými vrstvami cemento – betónových nepriedušných nánosov, sekundárnych premalieb nevhodnými syntetickými, akrylovými a olejovými farbami, uhlíkovými krustami, sedimentmi sčerneného prachu a mikroflórou
- povrchové zvetranie a znečistenie aj pod sekundárnymi vrstvami je výraznejšie z viacerých príčin: samotná pamiatka sa nachádza v nechránenom otvorenom priestore s intenzívnejšími poveternostnými vplyvmi (vietor, dážď, mráz, slnko), zvetraný povrch obnaženého porézneho pieskovca je schopný absorbovať väčšie množstvo nečistôt, kde stekáním uhlikatých usadenín s prepojením alkalického vápnika obsiahnutom v kameni vznikli ťažko odstrániteľné vápenaté krusty, vsiaknuté do povrchu (v podtečených partiách pod rukami, nohami)
- lokálne je povrch porastený drobnou vegetáciou a mikroflórou (machy)

Následne priblížil ďalšie detaily opravy sochy. Sochu sa podarí zachovať napriek výraznému poškodeniu.

Na opravu sochy prispeli Obec Zohor, FCC Zohor, spol. s r.o. a Boni Fructi, s.r.o. Dunajská Lužná.

Obnovu sochy inicioval a koordinuje Roman Šimoník z OZ Zohor včera a dnes.

Kultúrny dom

Návštevníci mohli vidieť „Ponorku“, ktorá prebudila mnohé spomienky, kuchyňu s chladiarenskými boxami na prvom poschodí, javiskovú časť so zákulisím,...

Kultúrnym domom sprevádzala pani Mgr. Ľudmila Zálesňáková, ktorá ďalej uviedla: „V šesťdesiatych rokoch priestory Osvetovej besedy u Cabadaja na kultúrne podujatia už nestačili a preto sa vtedajšie vedenie obce rozhodlo postaviť kultúrny dom. Dostavaný bol v roku 1970 a v nasledujúcom roku začal slúžiť kultúre. Vstupná hala patrila dôchodcom, priestory pod javiskom boli určené mládežníkom, ale slúžili aj ako šatňa hercom a zohorským folkloristom. Na poschodí bola zriadená kaviareň.

Veľká sála s javiskom bola určená na kultúrne účely. Vyzdobili ju umelecké diela výtvarníkov, zohorských rodákov, obraz Albína

Brunovského „Bohyňa Záhoria“ a drevorezba Alojza Drahoša „Pocta umeniu“. Dôchodcovia si stenu vyzdobili ročnou prácou z chemlonu znázorňujúcou Zohor.

Vo veľkej sále sa konali zábavy, plesy, večierky, diskotéky, ale aj slávnostné zasadania, akadémie pri rôznych výročiach, prehliadky súborov, okresné súťaže a iné.

V roku 1977 sa tu zastavili účastníci medzinárodnej „Plavby mieru po Dunaji“ z desiatich štátov, ktorých viedol sovietsky kozmonaut German Titov. Neskôr tu zástupcovia JRD víтали delegátov z Kambodže.

Pri príležitosti 100 ročného výročia zohorských hasičov československá televízia odtiaľto vysielala v tej dobe populárnu zábavnú reláciu „Vtipnejší vyhráva“ s Ivanom Krajíčkom, Hanou Ružičkovou, Bohumírom Lipským a hudobnou skupinou Plavci.

Slovenskí filmári tu natáčali slovenský film Vrané kone a komparz robili zohorskí dôchodcovia.

Oblíbené boli výstavy ručných prác, ovocia a zeleniny. Pozoruhodná bola výstava „Krása života“, na ktorej okrem ručných prác sa predstavili svojimi umeleckými dielami aj mladí zohorskí výtvarníci Alojz Drahoš, Janko Hladík a Maroš Kimlička.

Zaujali vystúpenia medzinárodných hudobných skupín z Kuby, Kyjeva, Chile, ale zvlášť obľúbené boli SĽUK, Lúčnica, Elán, Poddukelský ukrajinský súbor, Moravanka, Malokarpatská dychovka, Lasica + Satinský.

Spievali tu Marcela Leiferová, Oľga Sabová, Helena Blehárová, Jana Kocianová, Pavel Hammel, Miro Žbirka, Peter Lipa, Pavel Konárik, Karel Černoch, Helena Vondráčková, Václav Neckár, Eva Pilarová, Waldemar Matuška, Jozef Laufer, Naďa Urbánková, Ljuba Hermannová, Marta a Tena Elefteriadu, Iveta Simonová, Milan Chladil, Kortéz...

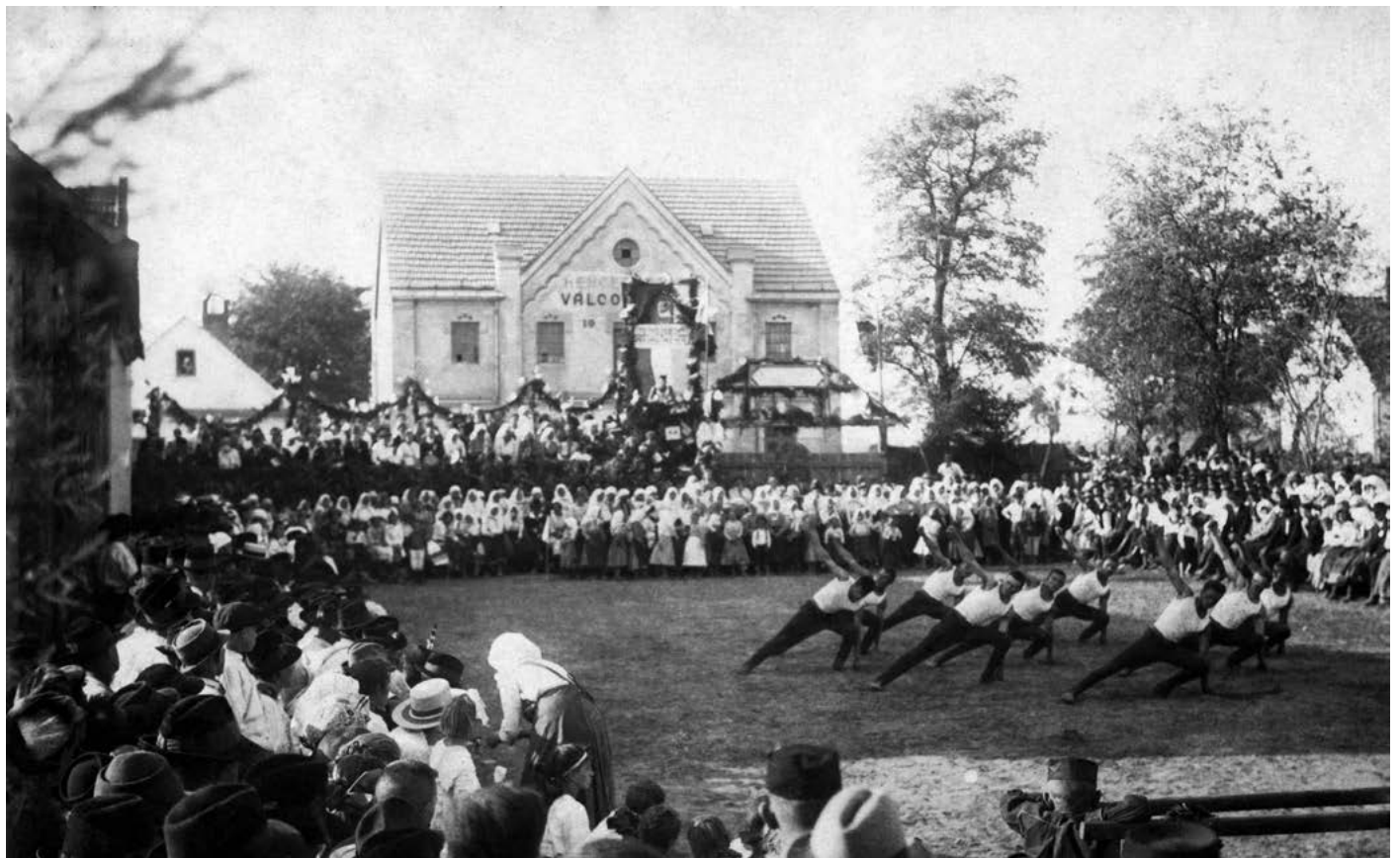
Zo zohorských kapiel hrávali Ščepánkovec, dychovka Zóhranka, Sataň, spieval Ženský spevácky zbor, zohorský folklór Zóhran, detský súbor Vega, divadelní ochotníci a žiaci Základnej a Materskej školy“.

Po prehliadke kultúrneho domu sa vytvorilo spoločenstvo v príjemnej atmosfére, ktorú nám navodila hudobná skupina Milkovej a atmosféru dotvorilo aj občerstvenie zo Zohorskej vinotéky Igora Kuchára...

Dovidenia v roku 2021...

Podujatie finančne podporili: Bratislavský samosprávny kraj a Obec Zohor. Spolupracovali OZ A proč né? a Knihtlač Gerthofer. Hlavný organizátor: OZ Zohor včera a dnes

Cvičenie Orlov pred Valcovým mlynom v Zohore 18.septembra 1922

Valcový mlyn v Zohore

Počiatky mlynárstva v Zohore siahajú do druhej polovice 16. storočia. Prvá písomná zmienka o mlyne v obci pochádza z roku 1592. Jednokolesový mlyn so spodným náhonom v Zohore vlastnil Ján Slezák (*Slesak/Selesák*). Na jeho prevádzku bol potrebný dostatok vody s malým spádom, pričom na prelome 16. a 17. storočia, a to najmä v letných mesiacoch, trpel mlyn na nedostatok vody. V tomto období bol uvedený mlyn ocenený na sumu 240 zlatých.

Na konci 17. storočia pôsobil v Zohore mlynár Juraj Šimek (*Ssjmek*). Rodina Šimkových mlyn prevádzkovala do polovice 18. storočia. Na začiatku druhej polovice 18. storočia sa dostal do rúk mlynárovi Ondrejovi Jurkovičovi. Do polovice 18. storočia bol v Zohore vybudovaný nový jednokolesový mlyn s mlynárom Tomášom Vlčkom (*Vlczek*). Do konca 18. storočia pribudol v Zohore aj tretí jednokolesový mlyn. Na začiatku 19. storočia v Zohore dominovali mlynárske rody Vlčkových, Šimkových a Ribárových.

Dva zo spomenutých mlynov boli postavené na Zohorskom potoku. Jeden stál na umelo vytvorenom mlynskom ostrove v lokalite nazývanej Trávniky nachádzajúcej sa severovýchodne od obce Zohor. Mlyn vlastnila rodina Ribárových, do ktorej sa v 20. rokoch 19. storočia priženil Ondrej Ondrejka z Lábu. Mlynár Ondrej Ondrejka v Zohore prevádzkoval v 60. rokoch 19. storočia aj veterný mlyn. Jeho synovia František a Mikuláš Ondrejka pokračovali v rodinnej tradícii a podľa nich sa vodný mlyn v Trávnikoch označoval ako Ondrejkových mlyn.

Druhý mlyn sa nachádzal mimo obce smerom k Lozornu a možno ho stotožniť s Vlčkovským, resp. s Macejkovským mlynom. Jeho pomenovanie sa pravdepodobne zaužívalo podľa mena majstra mlynára Mateja Vlčka. Koncom 19. storočia mala popri rodine Vlčkových podiel na mlyne aj rodina Sčasných (*Scsászny*).

O lokalizácii tretieho mlyna sa možno len dohadovať. V 80. rokoch 19. storočia sa mlynár Mikuláš Ondrejka podieľal na vybudovaní

mlyna v Zohore. Mohlo sa však jednať o obnovu už staršej mlynárskej lokality. Mlyn sa nachádzal na hranici s obcou Láb v lokalite s názvom *Hrube Klčovanicze*, na sútoku Zohorského potoku s potokom Frikáv.

V 30. rokoch 20. storočia boli v Zohore funkčné dva mlyny. Jeden z nich patril rodine Vlčkových. Majiteľom mlynu a domu č. 377 bol Lenhard Vlček. Byt a mlyn mal v roku 1930 v nájme Géza Pavelka z Trnavy.

Druhým funkčným mlynom bol novopostavený valcový mlyn priamo v obci. S nástupom priemyselnej revolúcie sa od polovice 19. storočia začali využívať aj mlyny s pohonom nezávislým od prírodných zdrojov energie. Valcové stolice a parný pohon reprezentovali továrenský spôsob výroby v oblasti mlynárskeho remesla. Popri turbínových, parných a spaľovacích motoroch sa po roku 1919 uplatnili vo výrobe aj elektromotory. Takto poháňané mlyny boli poloautomatizovanými malými továrňami na spracovanie obilia s transmisijnými prevodmi a valcovými mlecími strojmi. S novým pohonom sa začali stavať teda parné, valcové a umelé mlyny, tzv. angloamerické mlyny s čistiacimi strojmi a mechanizáciou dopravy meliva medzi jednotlivými strojmi. Na Slovensku bol založený prvý umelý mlyn už v roku 1835 v Šuranoch. Niektoré pramene uvádzajú, že to bol prvý valcový mlyn v strednej Európe. Ďalšie valcové mlyny boli situované v Brezne a Bratislave.

Valcová stolica mala oproti pôvodne používaným mlynským kameňom viacero výhod. Zrno bolo v styku s mlecími plochami len veľmi krátko, mletie bolo chladnejšie, ľahšie sa oddeľovali krehké múčne časti zrna od húževnatejších obalových častí. Potrebná hnacia sila bola menšia a obsluha takéhoto mlyna bola pohodlnejšia. Valcový mlyn zvýšil množstvo zomletého obilia. Dedinský valcový mlyn vyžadoval pohon minimálne 10 kW. Príkon väčších valcových mlynov bol asi desaťnásobný.

Miestny národný výbor v Zohore. -
Okres Bratislava - okolie. -

Značka: 323/1955. - V Zohore, dňa 17. marca 1955. -

Západoslávanské mlyny n.p.
Piešťany. -

Vec: Nevyužitie valcového mlyna v Zohore. -

Výbor DO-KSS ako i rada MNV v Zohore zaoberala sa ~~manevrovaním~~ zasadnutí nevyužitím elektrickým valcovým mlynom v Zohore.
Bývalým majiteľom i prevádzateľom mlynárskej živnosti bol Dávid I v á n e k, obyvateľ obce Zohor č. d. 305. Mlynárská živnosť Ivankovi bola odobratá a používanie mlyna prešlo na Západoslávanské mlyny v Piešťan. Od tejto doby stojí celý mlyn nevyužitý, teda sa v ňom nemie a neslúži ani k čomu potrebnému.
Rada MNV v Zohore žiada vyjadrenie pôdniku Západoslávanských mlynov Piešťany, či hodlá dať mlyn do prevádzky.
V opačnom prípade žiadame, aby zahŕňajúce stroje boli presunuté do iného mlyna a budovu mlyna by naše JRD III. typu v Zohore použilo na skladovanie obilnín. Do tej doby, než si vybuduje vlastné sipy. Materiál naše JRD uskladnené obilnín na 7. - nevyhnutných miestach.
Za spoluprácu ďakujeme a čakáme skorú odpoveď. -

Ze trvalý mier !

V. H. H.
Predseda MNV:

Mlecí proces vo valcovom mlyne bol rozdelený medzi viacero po sebe pracujúcich strojov, ktoré boli určené len na konkrétnu operáciu. Budovy valcových mlynov boli viacpodlažné, čím sa zjednodušila doprava jednotlivých produktov, ktoré sa zvyčajne pohybovali medzi strojmi samospádom. Budova mlyna mala najčastejšie tri poschodia. Na prízemí boli hnacie stroje, transmisné rozvody, násypky dopravníkov a *kartáčovačka* (zbavila krúpu prachu). Na prvom poschodí bola lúpačka (obrusila šupku zrna a odrazila klíček, výsledkom je krúpa), mliecia stolica, váha a stroje určené k plneniu mechov – *pytlovanie*. Na druhom poschodí boli silá a niekedy aj aspiračná jednotka (zariadenie, ktoré zaisťuje odsávanie a vetranie celej trasy mlynskeho procesu). Na najvyššom treťom poschodí bola čistička, *vysievače* (rozdelili zmes prichádzajúcu zo šrotovacej stolice na samostatné mlynské produkty), reforma a prachové filtre. Pod strechou mlyna bol transmisný pohon a hnacie zariadenia zrnových výtahov. Novšie mlyny mali samostatný pohon jednotlivých strojov, ktoré boli zapojené do paralelného chodu.

Valcový mlyn v Zohore zriadila Záhorská roľnícka banka, účastinná spoločnosť, v Zohore. Banku v Zohore pomáhal založiť Ferdiš Juriga (*1874 – †1950), významný slovenský politik a rodák zo Záhoria. Podobne ako Pavel Blaho aj on sa angažoval pri vzniku potravných a úverových družstiev. V Zohore už v roku 1911 založil *Ústredné odpredávačstvo zeleniny* a v nasledujúcom roku *Záhorskú ľudovú banku* s akciovým kapitálom 100 000 korún. Ferdiš Juriga sa vo svojej knihe *Blahozvesť* uvádza ako zakladateľ *Ľudovej banky v Zohore a Valcového mlyna v Zohore*.

Valcový mlyn bol postavený od základov. V marci roku 1917 bol už schopný prevádzky a banka so sídlom oproti škole v Zohore nechala v Slovenských ľudových novinách vydať inzerát, v ktorom hľadala *do svojho novopostaveného valcového mlyna šikovného, odborne vycvičeného mlynára*. Záhorská banka v tomto čísle novín zároveň inzerovala aj ponuku na uloženie si úspor vo svojej filiálke v Šaštíne na č. d. 27, pri mýte. Banka mala v roku 1917 svoje expozitúry aj v Bratislave (na Vysokej ulici) a Záhorskej Bystrici (*Prešporská Bystrica*).

V apríli 1918 sa v Slovenských ľudových novinách okrem už spomenutej reklamy na Záhorskú banku objavil aj inzerát o umiestnení najmodernejších strojov na brúsenie valcov vo valcovom mlyne v Zohore. Inzerát ďalej pokračuje: *Ktorý pán mlynár má valce k brúseniu, nech ich pošle na našu adresu: Valcový mlyn Záhorskej Roľníckej banky Zohor (Pozsonym).*

Nového mlynára na valcový mlyn hľadalo predstavenstvo banky aj na jar roku 1919. Vtedy mal mlyn s plynovým pohonom motor s výkonom 25 konských síl (približne 18,6 kW), tri valcové zloženia, jedno francúzske zloženie určené na šrotovanie a k tomu potrebné pomocné stroje a stroj na brúsenie valcov. Podľa inzerátu sa mlyn nachádzal vo vzdialenosti asi na 300 krokov od železničnej stanice. Inzerát bol uverejnený dňa 5. apríla 1919, do 10. apríla 1919 sa mali ponuky zasláť do banky. Správa banky si vyhradila právo rozhodnutia, koho do prenájmu mlyna pustí.

V roku 1922 bol majiteľom parnej pily a nájomného mlyna v Zohore Nikodém Sloboda, ktorý bol zároveň členom predstavenstva zohorskej filiálky Moravsko-Slovenskej banky. Nie je však jednoznačné, či bol v nájme na Vlčkovskom alebo na valcovom mlyne. Podľa sčítania ľudu v roku 1930 valcový mlyn pod č. 284 spravovala Jaromíra Formánková, rod. Sládkovská, pôvodom z Čiech, rodáčka z Českých Budejovic.

V roku 1941 kúpil valcový mlyn pod č. 284 Dominik Ivánek (*31.12.1916 v Kopčanoch). Ivánek mienil prevádzkovať v obci mlynársku živnosť, preto požiadal Okresný úrad v Bratislave, aby mu bol vydaný živnostenský list na mlynárske remeslo. Dominik Ivánek sa mlynárskemu remeslu vyučil *...a som obdržal od župného úradu v Bratislave pod č. 11899 z r. 1941 dišpenz od predloženia preukazu o pomocníckom zamestnaní*.

Kladne sa k prevádzkovaniu jeho živnosti vyjadrilo aj Mlynárske ústredie pri slovenskom mlynárskom družstve v Bratislave. Mlyn bol riadne uvedený v mlynárskom registri. V mlyne boli evidované aj zmeny v pohone, mlynár vymenil motor s plynovým pohonom za elektromotor. Zmenu zariadenia bolo potrebné nahlásiť na Okresný úrad v Bratislave.

Požadovaný živnostenský list napokon mlynár Ivánek získal až v januári 1942. Následne bol vydaný aj výmer o živnostensko-právnom schválení mlyna. Strojné zariadenie mlyna vtedy pozostávalo zo štyroch valcových stolíc, jedného mlynskeho kameňa, jedného rovinného vysievača, jedného miešacieho stroja na múku, jednej reformy a kapsových výtahov. Mlyn bol poháňaný elektromotormi. Bol postavený z nehorľavého materiálu, trojpodlažný a svetlý. Východy z mlyna boli na ulicu a do domu. Zariadenie bolo v dobrom stave a bezpečnostné požiadavky boli splnené. Pripomienky k prevádzke mlyna vyjadrili zástupcovia Úradu práce v Bratislave a strojného oddelenia Župného úradu v Bratislave (umiestnenie tabule o zákaze fajčenia, dispozičná lekárnica, hasiaci prístroj na každom podlaží, ochranné kryty a iné). Pod podmienkou odstránenia zistených nedostatkov v prevádzke mlyna bolo Ivánkovi na mlyn napokon vo februári 1942 udelené živnostensko-právne oprávnenie.

V septembri 1945 bolo na základe výmeru Okresného národného výboru (ONV) mlynárovi dočasne pozastavené prevádzanie mlynárskej živnosti. V júni 1946 sa Dominik Ivánek ešte pokúsil obnoviť mlynársku živnosť od 1. augusta 1946. Vybavenie obnovy mlynárskej živnosti pokračovalo aj v roku 1947.

Situácia živnostníkov sa zhoršila po februári 1948, keď bolo postupne likvidované súkromné podnikanie. Valcový mlyn v Zohore bol k 1. januáru 1953 znárodnený a pripadol národnému podniku Západoslávanské mlyny v Piešťanoch. Mlyn však spomenutý podnik nevyužíval ani k mletiu, ani k iným účelom. O stavbu sa preto v marci 1955

prostredníctvom Miestneho národného výboru (MNV) v Zohore uchádzalo miestne Jednotné roľnícke družstvo (JRD), ktoré ho chcelo využiť k uskladneniu obilia. Chceli presunúť vnútorné zariadenie do iného mlyna a priestor využiť ako sklad, kým si družstvo nevybuduje vlastné sýpky. V marci nasledujúceho roku sa v kancelárii JRD v Zohore stretli predstavitelia miestneho MNV, JRD a národného podniku Západoslovenské mlyny, n. p. Na stretnutí sa dohodlo odovzdanie valcového mlyna do trvalého užívania JRD v Zohore. Mlyn mal slúžiť ako skladovací priestor a manipulačné miesto na šrotovanie krmív. Vnútorné zariadenie mlyna vtedy tvorili: valcové stolice, vysievače, reforma, lúpačka a elektromotory. Podľa dohody však nemalo byť zariadenie demontované ani poškodené. Pre technické ťažkosti nemala byť ich demontáž prevedená ihneď. Na demontáž mal dohliadnuť vyslaný pracovník z národného podniku Západoslovenské mlyny. Pri demontáži mali pomôcť aj zamestnanci JRD. Demontované stroje sa mali umiestniť vo vedľajšej miestnosti, kde stáli nové ešte nenamontované stroje. Tie napriek novote podliehali skaze, keďže neboli riadne ošetrované. Zamestnanci JRD žiadali, aby im do prevádzky bol v čo najkratšom čase odovzdaný šrotovník s elektromotorom a manipulačným výtahom ako aj výtah k manipulácii so silom. JRD v Zohore sa zaviazalo k oprave strechy na mlyne, rovnako mienili uzamknúť miestnosť zo strojmi a prevziať nad nimi dozor. Požadovali čo možno najskoršiu realizáciu demontáže a odvozu strojového zariadenia mlyna.

Aby družstevníci nemuseli strácať čas s odvozom obilia a následne múky do mlyna v Lozorne, dohodli sa s podnikom o spoločnom odvoze obilia do mlyna a Západoslovenské mlyny n. p. mali zabezpečiť ich prednostné vybavenie alebo vopred nahlásiť výmenu obilia za

múku. Pri chlebovom obilí žiadali zástupcovia JRD rovno na výmenu chlieb. Západoslovenské mlyny, n. p. mali obratom zaslať JRD v Zohore písomné povolenie na používanie šrotovníka a manipulačných zariadení šrotovníka a sila. Následne požiadalo JRD v Zohore MNV v Zohore, aby vydalo o pridelení výmer a informovalo bývalého vlastníka. Keďže priestory mlyna boli určené ako skladovací priestor mal byť vchod do dvora uzamknutý.

Až výmerom Okresnej dislokačnej komisie pri Rade ONV Bratislava – vidiek z apríla 1956 bola budova valcového mlyna bývalého majiteľa Dominika Ivánku so súhlasom MNV v Zohore a národného podniku Západoslovenské mlyny pridelená JRD v Zohore na skladovanie a šrotovanie pre vlastnú potrebu. Podľa obhliadky už mlyn nebol schopný prevádzky a s demontážou jeho zariadenia súhlasil aj priemyselný odbor Rady ONV.

Valcový mlyn v Zohore sa nezachoval. Ak by tomu tak bolo, možno by bol podobne ako valcový mlyn v Tomášove vyhlásený za technickú pamiatku. Valcový mlyn Strasserovcov v Tomášove bol postavený v rokoch 1908 – 1910. Mlyn neskôr získali Lustigovci a patrili im do roku 1945. Trojpodlažná budova mlyna s členenou fasádou so samostatne stojacou strohejšou trojpodlažnou sýpkou sa zachovala dodnes v temer pôvodnom stave. Na Slovensku sa zachovali aj ďalšie valcové mlyny: valcový mlyn z Cakova je možné vidieť v Slovenskom poľnohospodárskom múzeu v Nitre a v expozícii Pod hradom v Starom Ľubovni sa nachádza hybridný zrubový valcový mlyn. V mlyne sa nachádza valcová stolica s lúpačkou, no poháňaný je korcovým kolesom.

M. Zacharová

Jednota dôchodcov Zohor

Činnosť Jednoty dôchodcov Zohor je bohatá, o čom sme sa mohli v minulosti presvedčiť aj na stránkach našich novín. Organizácia v roku 2019 mala 210 členov. Predsedníčka pani R. Hricová spoločne s výborom pripravili pre svojich členov rôzne akcie a podujatia ako napr. zájazdy na kúpalisko do Dunajskej Stredy, návštevy divadiel, koncertov, zábav, na ktorých sa stretli so seniormi z okolitých dedín, na výlet sa vybrali do Topolčianok a Nitry, v Zohore sa zúčastnili koncertu Cigánskych diablov a divadelného festivalu Traktrér a nechýbali ani športové podujatia. Pondelky a stredy sa stretávajú v klube vo vestibule kultúrneho domu, kde spoločne oslávili Medzinárodný deň žien, pri príležitosti mesiaca úcty starším privítali deti z detského klubu detí a pripravili pre nich pestrý program. Na oplátku oni pozvali deti na Mikuláša, zorganizovali brigádu parku pred obecným úradom, posedeli si pri gulášoch a kačacine, niektorí členovia sa zúčastnili relaxačného pobytu v Trenčianskych Tepliciach, vo Vyšných Ružbachoch a v Tatranskej Lomnici. Športovo aktívni dôchodci sa aj v tomto roku zúčastnili športových hier, ktoré sa konali v Záhorskej Vsi. Najlepšie sa darilo D. Gregerovi, ktorý získal vo vrhu guľou a strelbe zo vzduchovky 1. miesto a postup na krajské hry do Malaciek. V Malaciek bol opäť prvý vo vrhu guľou a v hode granátom a druhý v strelbe. Vďaka týmto výkonom postúpil na celoslovenské športové hry do Liptovského Mikuláša, kde bol

opäť úspešný a odniesol si 1. miesto v plávaní voľný spôsob. S rokom 2019 sa rozlúčili posedením pri kapustnici.

Aj na rok 2020 si naplánovali rôzne akcie, výlety, návštevy divadiel, kúpanie ... Stihli však len žolíkový turnaj, výročnú schôdzu, fašiangové posedenie a fašiangovú veselicu vo Vysokej pri Morave „Ženský chmat.“ A potom prišiel koronavírus a všetko zničil. Klub dôchodcov bol od marca zatvorený. Stretnutia s deťmi so školského klubu detí, koncert, kúpanie, športové hry, všetko bolo zrušené. Počas leta sa prísne opatrenia aspoň trochu uvoľnili a dôchodcovia sa mohli znova začať stretávať pri kávičke a čaji vo svojom klube, stihli pripraviť

opekačku. Keď sa už pomaly začali tešiť na lepšie časy prišli znova nariadenia a opatrenia a od 16. septembra je klub zase zatvorený a na nejaké akcie pre seniorov môžu zabudnúť. Október mesiac úcty k starším oslavia v kruhu svojich rodín. Obecné stretnutie, na ktoré sa každoročne tešili sa konať nebude.

Okrem toho, že sa museli počas roka popasovať s nástrahami koronavírusu, rozlúčili sa navždy aj s pani Terkou Didákovou, ktorá bola dlhoročnou členkou výboru.

Pevne dúfame, že sa to raz skončí a potom si to všetci vynahradíme. Držme si palce, nech to my i naši dôchodcovia prežijeme v zdraví.

Za Jednotu dôchodcov R. Hricová a Redakcia Záhorského hlasu

Starostlivosť o urbárske a súkromné lesy

Vážení členovia a členky urbárskeho spoločenstva Urbárska obec – pozemkové spoločenstvo Zohor, dovolili sme si Vás ako výbor nášho spoločenstva touto cestou osloviť a podať Vám vysvetlenie za účelom objasnenia niektorých postupov a činností, ktoré sa týkajú našej hospodárskej činnosti v našich lesoch. Staráme sa o lesy, ktoré nám ako spoločenstvu patria a teda patria všetkým podielnikom podľa výšky podielu a staráme na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva aj o lesy, ktoré nie sú urbárske. Každé lesné spoločenstvo a majiteľ každého lesného pozemku na území SR musí mať vypracovaný Lesný hospodársky plán /LHP/, okrem toho musí mať aj zabezpečeného odborného lesného hospodára (OLH). LHP sa vypracováva na dobu desiatich rokov. Vypracuje ho právnická, alebo fyzická osoba, ktorá ma na to oprávnenie. Tento LHP má aj naše urbárske spoločenstvo. Je vypracovaný na roky 2017-2026. LHP zahŕňa všetky lesné celky ktoré patria nášmu urbárskemu spoločenstvu, (ako aj pozemky ktoré nie sú majetkom nášho urbárskeho spoločenstva). Zároveň stanovuje aj to, akú hospodársku činnosť máme v danom lesnom celku vykonávať. Na jeho realizáciu a kontrolu činnosti je tu určený OLH. Lenže máme aj povinnosť obhospodarovať pozemky, ktoré nie sú vo vlastníctve nášho urbárskeho spoločenstva a boli nám dané do obhospodarovania. Sú to lesné celky, ktoré majú majiteľov, ale obhospodarovať ich musí naše spoločenstvo, lebo ich má zaradené v LHP, nakoľko vlastníci týchto pozemkov zanedbali povinnosť mať lesný hospodársky plán (LHP) a odborného lesného hospodára (OLH). Stanovuje to zákon o lesoch č. 326/2005 § 36 ods. 1.

§36 ods.1

(1) Na účely tohto zákona sa odborným hospodárením v lesoch rozumie **povinnosť vlastníka**, správcu alebo **obhospodarovateľa** lesa zabezpečiť hospodárenie v súlade s týmto zákonom, podľa programu starostlivosti o lesy alebo výpisu z neho alebo projektu starostlivosti o lesný pozemok prostredníctvom hospodára. Túto povinnosť si súkromní vlastníci lesov, ktoré nám boli dané do obhospodarovania zanedbali. Vzhľadom na to konal štát, a orgán štátnej správy lesného hospodárstva rozhodol o osobitnom obhospodarovaní lesa podľa §51d zákona č. 326/2005.

§51d

(1) Konanie o osobitnom obhospodarovaní lesa začne orgán štátnej správy lesného hospodárstva, ktorý vedie evidenciu lesných pozemkov podľa § 4 ods. 1, z vlastného podnetu, ak zistí, že vlastníck lesného pozemku alebo obhospodarovateľ lesa podľa § 4a ods. 1 písm. c) nezabezpečil odborné hospodárenie v lesoch; ak je v lesnom celku viac takých lesných pozemkov, môže o nich príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva konať spoločne. Účastníkom konania o osobitnom obhospodarovaní lesa je

a) vlastníck lesného pozemku alebo obhospodarovateľ lesa podľa § 4a ods. 1 písm. c),

b) obhospodarovateľ lesa v poraste susediacom s dotknutým lesným pozemkom, ktorý nie je správcou a ktorý v lehote podľa odseku 2 predloží ponuku podľa odseku 3, a

(4) Orgán štátnej správy lesného hospodárstva rozhodne o osobitnom obhospodarovaní lesa, ak

a) vlastníck na základe výzvy podľa odseku 2 nezašle orgánu štátnej správy lesného hospodárstva do 60 dní odo dňa jej doručenia oznámenie o zabezpečení odborného hospodárenia v lesoch a nepodá návrh na zápis do evidencie lesných pozemkov podľa

§ 4a ods. 3 písm. a),

- b) na základe návrhu podľa § 4a ods. 3 písm. a) nemožno vykonať zápis obhospodarovateľa lesa alebo hospodára do evidencie lesných pozemkov alebo
- c) to ustanovuje osobitný predpis.
- (5) Rozhodnutie o osobitnom obhospodarovaní lesa obsahuje zoznam vlastníkov a lesných pozemkov, ku ktorým vznikne povinnosť osobitného obhospodarovania lesa, a určenie obhospodarovateľa lesa alebo správcu, ktorému vzniká povinnosť osobitného obhospodarovania lesa. Na rozhodnutie o osobitnom obhospodarovaní lesa sa primerane použije § 24 až 27, 30, 32, 40, 46, 47, 51 a 52 správneho poriadku.
- (6) Orgán štátnej správy lesného hospodárstva v rozhodnutí podľa odseku 5 určí za obhospodarovateľa lesa, ktorému vzniká povinnosť osobitného obhospodarovania lesa,
- a) obhospodarovateľa lesa podľa odseku 1 písm. b) alebo
- b) správcu, ak v lehote podľa odseku 2 nebola predložená ponuka podľa odseku 3; spravidla určí toho správcu, ktorý je obhospodarovateľom lesa v poraste geomorfologicky najbližšom k dotknutému lesnému pozemku.
- (10) Rozhodnutie o osobitnom obhospodarovaní lesa je vykonateľné dňom jeho doručenia. Proti rozhodnutiu o osobitnom obhospodarovaní lesa sa môže odvolať len vlastníck lesných pozemkov, ktorých sa rozhodnutie o osobitnom obhospodarovaní lesa týka, alebo obhospodarovateľ lesa podľa odseku 1 písm. b); odvolanie nemá odkladný účinok. Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu o osobitnom obhospodarovaní lesa sa primerane použije § 53 až 61 správneho poriadku.
- b) správcu, ak v lehote podľa odseku 2 nebola predložená ponuka podľa odseku 3; spravidla určí toho správcu, ktorý je obhospodarovateľom lesa v poraste geomorfologicky najbližšom k dotknutému lesnému pozemku.
- (12) Obhospodarovateľ lesa alebo správca, ktorému vznikla povinnosť osobitného obhospodarovania lesa, je odo dňa doručenia rozhodnutia o osobitnom obhospodarovaní lesa povinný v poraste alebo jeho časti zabezpečiť plnenie povinností obhospodarovateľa lesa.
- Na základe týchto ustanovení zákona o lesoch, nášmu urbárskemu spoločenstvu boli pridelené súkromné lesy a zároveň povinnosť sa aj o tieto lesy starať. Zároveň tento zákon pamätá aj na majiteľov týchto súkromných lesov. Majú svoje práva a povinnosti, ktoré sú určené zákonom o lesoch podľa § 51e zákona č. 326/2005

§ 51e

- (1) Ak sú v poraste lesné pozemky, ktoré sú predmetom osobitného obhospodarovania lesa podľa § 51d, obhospodarovateľ lesa alebo správca je povinný viesť evidenciu výnosov a nákladov na tento porast. Obhospodarovateľ lesa alebo správca rozpočíta výnosy a náklady podľa veľkosti podielu lesného pozemku, ktorý je predmetom osobitného obhospodarovania lesa, na výmere porastu. Výnosy z hospodárenia na lesných pozemkoch, ktoré sú predmetom osobitného obhospodarovania lesa, po odpočítaní nákladov na ich obhospodarovanie vedie obhospodarovateľ lesa alebo správca na osobitnom účte.
- (2) Vlastník lesných pozemkov, ktoré sú predmetom osobitného obhospodarovania, je povinný správcovi uhradiť náklady na obhospodarovanie týchto lesných pozemkov, ak prevyšujú výnosy

z hospodárenia na nich. Správca je povinný oznámiť vlastníkovi výšku pohľadávky vyčíslenú podľa odseku 1 spravidla do 31. marca roka nasledujúcom po roku, v ktorom uplynie polovica platnosti programu starostlivosti, alebo nasledujúcom po uplynutí platnosti programu starostlivosti. Správca spolu s oznámením výšky pohľadávky vyzve vlastníka na úhradu pohľadávky v lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 60 dní odo dňa doručenia výzvy.

(3) Ak vlastník neuhradí správcovi pohľadávku podľa odseku 2, vznikne v prospech správcu, ktorý zabezpečuje osobitné obhospodarovanie lesa, záložné právo k dotknutým lesným pozemkom; záložné právo sa zapisuje do katastra nehnuteľností podľa osobitného predpisu.

(4) Správca môže lesné pozemky, ktoré sú predmetom osobitného obhospodarovania lesa, na neurčitý čas prenajať alebo dať do výpožičky inej osobe; na prenájom a výpožičku sa primerane vzťahuje § 50 ods. 9. Výpovedná lehota nesmie byť dlhšia ako jeden rok. Orgán štátnej správy lesného hospodárstva zapíše nového obhospodarovateľa lesa v evidencii lesných pozemkov s poznámkou, že na lesnom pozemku je zabezpečované osobitné obhospodarovanie lesa.

(5) Ak sú v poraste lesné pozemky, ktoré sú predmetom osobitného obhospodarovania lesa podľa § 51d, a osobitné obhospodarovanie lesa na základe rozhodnutia podľa § 51d ods. 5 zabezpečuje obhospodarovateľ lesa určený podľa § 51d ods. 6 písm. a), tento obhospodarovateľ lesa okrem správcu a vlastníka lesných pozemkov, ktoré sú predmetom osobitného obhospodarovania, nemajú práva a povinnosti podľa odsekov 2 až 4 a § 51f ods. 2.

Ako by sa dalo zmeniť danú skutočnosť a zbaviť sa povinnosti obhospodarovať súkromné lesy?

Je tu možnosť. Majitelia dotknutých lesných celkov môžu požiadať o vrátenie lesného celku od obhospodarovateľa. Po vrátení lesného celku je znova potrebné v danom lesnom celku zabezpečiť odborné lesné obhospodarovanie.

Na záver len treba dodať to, že ak urbár niekde vykonáva lesnú hospodársku činnosť v súkromnom lese, nedopúšťa sa krádeže, nesnaží sa majiteľov okradnúť, ale robí danú lesnú činnosť na základe zákona. Treba si uvedomiť aj skutočnosť „Majiteľom lesa som vždy, aj keď sa tam nevykonáva žiadna činnosť.“

Urbanič Juraj, hospodár UO PS Zohor

Prázdniny malých tanečníkov

Tanečný tábor Detskej folklórnej skupiny (DFSk) Zóhranek otvoril počas posledného augustového týždňa svoje brány už po tretíkrát.

Aj napriek nepriaznivej situácii, ktorá momentálne vládne v našej krajine, sa prihlásilo až jedenásť detí. Veľká sála kultúrneho domu sa počas piatich dní premenila na tréningové centrum spojené s tvorivou dielničkou a jedálňou. Dievčatá boli počas celého týždňa pod dohľadom animátoriek Zuzky Mackovičovej a Kiky Machaňkovej. Každý deň mal svoj harmonogram, ktorý zahŕňal okrem tancovania aj šport, spev či tvorivé činnosti.

Pondelok bol zameraný na opakovanie tancov z predchádzajúceho školského roku. Druhý deň sa niesol v športovom duchu. Baby si okrem športovej činnosti precvičili aj jemnú motoriku a sústredenie. V stredu a štvrtok sa dievky naučili, čo je to modrotlač a dokonca si ju aj vyskúšali. Posledný deň bol zameraný na vedomostné znalosti v oblasti tradičnej kultúry hlavne Záhoria, ale aj celého Slovenska. Nakoniec sa deti dočkali vyhodnotenia tohtoročného tábora, za ktorý dostali vytúžené ceny. Počas celého týždňa sa naučili nové tanečné prvky a tiež aj zopár tančekov.

Deti nakoniec odchádzali spokojné, obohatené o nové vedomosti, tance a piesne a tiež pripravené na ďalší rok ako členovia DFSK Zóhranek.

K. Machaňková

Materská škola a Senior Zohor po korone

Aj napriek mesiacom, kedy bola materská škola zatvorená a zariadenie pre seniorov Senior Zohor nemohlo prijímať návštevy, rozhodli sme sa pokračovať v spolupráci. V mesiaci jún, keď sa brány našej školy opäť otvorili, sme s deťmi vytvorili prvé obrázky a veselé videá pre seniorov. Priniesli sme ich do zariadenia a rozjasnili sme všedné dni našich seniorov. Rozhodli sme sa pravidelne prispievať rôznymi aktivitami, ktoré sme si vzájomne vymieňali. Prispeli sme tak k pozitívnemu mysleniu ľudí, ktorí boli v tomto ťažkom období bez svojich

najbližších. Celý júl sme prispievali malými prekvapeniami pre našich najstarších. Deťom ich spoločné stretnutia veľmi chýbali.

Ďakujem, že toto krásne prepojenie najmladšej a najstaršej generácie v Zohore pokračuje a spája naše srdiečka.

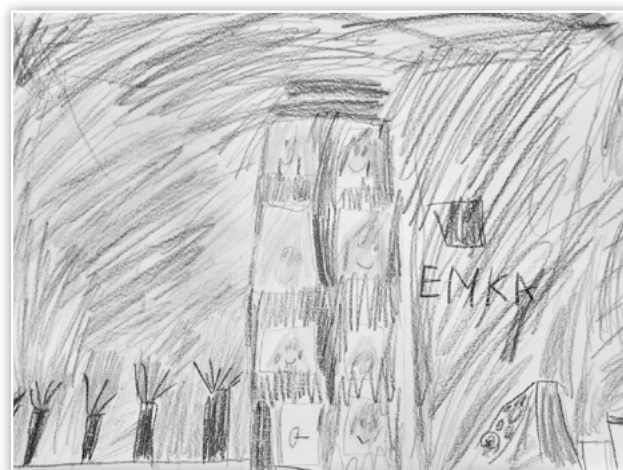
Ďakujem za príležitosť pre deti, ktorú nám dala naša materská škôlka a Senior Zohor.

Mgr. Katarína Kratochvílová

„Ja a koronavírus“

V mesiaci jún, kedy sa naša materská škola opäť otvorila po pandemickej situácii s koronavírusom, sme sa zapojili do výtvarnej súťaže „Ja a koronavírus“. Myšlienkou súťaže bolo kresbami si uctiť obeď COVID-19. Zo zaslaných prác organizátori zostavili video. Deti našej MŠ kreslili ich pohľad na zadanú tému, rozprúdili sa rôzne rozhovory počas realizácie a v neposlednom rade nám detské kresby ukázali ich vlastný jedinečný pohľad na prežitú situáciu. Aj napriek tomu, že sme sa neumiestnili vo výherných troch miestach, každé dieťa zapojené do súťaže obdržalo spomienku vo forme DIPLOMU.

Mgr. Katarína Kratochvílová

„Veselá škôlka“

Opäť tu máme september. Naša škôlka ožila džavotom a smiechom detí. Nastalo rušno. Nový školský rok začal.

Materská škola predstavuje pre deti druhý domov, nakoľko tu strávia polovicu dňa.

V útlom veku sa formujú prvotné postoje k sebe, iným ľuďom, ale i k prostrediu v ktorom žijú.

Dieťa vníma okolitý svet všetkými zmyslami, rozumom i srdcom. Materská škola podporuje osobnostný rozvoj detí, utvára predpoklady pre ďalšie vzdelávanie, pripravuje deti na život v spoločnosti.

Umočňuje naplňovať život a učenie prostredníctvom hry, priamej skúsenosti a aktívneho bádania.

Naša materská škola sa nachádza v peknom prostredí v centre dediny. Areál škôlky tvoria ihriská s preliezkami, hojdačkami, kolotočmi, pieskoviskami a dopravným ihriskom. Prostredie je útulné, plné zelene, príjemné a harmonické. Splňa bezpečnostné, hygienické normy, estetické aj emocionálne kvality.

Aby sme využili aj veľkú betónovú plochu v prípade nepriaznivého počasia a ochránili tak deti pred nebezpečím na preliezkach, zhotovili sme projekt „Veselá škôlka.“ Predsa podnetnosť prostredia je najdynamickejšia vtedy, keď sa v ňom odrážajú každodenné pokroky, zmeny a novinky. Toto prostredie sme vytvorili cieľavedome pre spontánne a zámerné učenie. Vytvára pohodu pre dieťa, uspokojuje psychické, citové a telesné potreby.

Deťom treba poskytovať dostatok priestoru na pohybové vyjadrenie a súčasne ich motivovať k osvojovaniu si nových pohybových zručností, ktoré sú predpokladom pre ich ďalší motorický vývin.

Pobyt vonku plní okrem pedagogickej a rekreačnej aj zdravotnú funkciu. Súčasťou pobytu vonku sú najmä spontánne pohybové aktivity, voľné hry podľa výberu detí. Učiteľka umožňuje deťom využívať orientáciu v priestore, rovine a rade v rôznych situáciách a hrách. Na to nám práve slúži „rozprávko-namaľovaná“ betónová plocha. Máme k dispozícii farebný rebřík, kde sa deti učia postupnosť a farby. Lietajúce farebné balóniky slúžia na skoky, určovanie počtu a farebnosti. Svoje čaro má skákajúci panák, ktorým upevňujeme poznanie číselného radu najprv do päť, potom do desať. Bludisko s farebnými šľapami vedie deti k orientácii v usporiadanom rade. Húsenica s abecedou učí

deti poznávať tlačené písmená hrou formou. Vláčik vieze štyri vagóny s ročnými obdobiami. Deti sa učia orientovať v čase. Poznávajú že, rok má štyri ročné obdobia a každé trvá tri mesiace.

Žabka slúži deťom na skákanie na lekná. Hrad postavený z farebných geometrických tvarov slúži na porovnanie trojuholníka, obdĺžnika, štvorca a kruhu. Dieťa si fixuje aj poznávanie farieb. Numerickú postupnosť si deti precvičujú na farebných hodinách. Úlohou pani učiteľiek je organizovať hry, kde deti opakujú pravidelne sa meniace činnosti, ako sú chôdza, beh, skok. Iniciuje činnosti, pri ktorých deti spontánne opisujú polohu, učia sa rešpektovať dohodnuté pravidlá a učia sa sústreďovať na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností. Prostredníctvom vhodných telesných cvičení a pohybových hier sa zdokonaľuje správna technika základných lokomočných pohybov.

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je poskytovať základné informácie súvisiace so zdravím a súčasne prostredníctvom vhodných telesných cvičení viesť dieťa k osvojeniu a zdokonaľovaniu pohybových schopností a zručností.

Vzdelávacia oblasť „Zdravie a pohyb“ je zameraná na pohyb ako prostriedok upevňovania zdravia a podpory správneho psychosomatického a psychomotorického vývinu detí predškolského veku.

Dieťa má byť motivované k pohybovej aktivite a využívať ju v každodennom živote bez pocitu únavy lebo vyčerpania.

Za materskú školu Jana Cabadajová

Letný školský klub detí

Koniec školského roka u detí, ktoré navštevujú Školský klub detí pri Základnej škole A. Brunovského nekončí 30. júna, ale o pár dní neskôr. Nebolo tomu inak ani tento rok.

Od 1. júla. do 17. júla.2020 v čase od 7:30 do 16:30 mali možnosť detí prvého stupňa navštevovať letný školský klub detí. Pre veľký záujem zo strany detí, ale hlavne rodičov, boli otvorené dve oddelenia. Deti prichádzali ráno do tried, kde ich čakali pani vychovávateľky alebo pani učiteľky. Mali pripravený bohatý program. Vždy sme sa snažili deťom vymyslieť niečo zaujímavé, kreatívne, športové, oddychové, nápadité. Tento rok sa niesol v duchu „na vlastné uši, ruky, chuť, vôňu“Aktivity, ktoré si deti mohli vyskúšať samé na sebe. Testovali svoje zmysly. Ochutnávali kyslé citróny, trénovali koordináciu, ohmatávali rôzne materiály, robili projekt na tému naše zmysly a iné zaujímavosti. Veľa času sme s deťmi trávili aj na školskom ihrisku, kde sa mohli do sýtosti vyšantiť. Využívali sme aj športoviská na multifunkčnom ihrisku a nechýbali ani vychádzky po dedine alebo po blízkom okolí.

Veríme, že sa deťom v letnom školskom klube páčilo a tešíme sa zase o rok v novom školskom roku 2020/2021.

E. Dinušová
foto: ŠKD

„Zázraky“ chémie

Dni keď nás hojne otravovali komáre sú šťastne za nami. Preto si práve až v tomto čase dovoľujem zdieľať môj pohľad na toľko žiadané chemické postreky. Myslím si, že aj zdánlivo jednoduché problémy si vyžadujú serióznu a pokojnú debatu, ak majú byť vyriešené zodpovedne a s minimalizáciou následných škôd.

Ako študent chémie a ekonómie som mal možnosť stretnúť sa s lektormi, ktorí mali desaťročia praxe, mnoho skúsenosti a pozbierali mnoho informácií nielen z odvetví chemickej a potravinárskej výroby. Mnohí z nich nám (na šťastie) odovzdávali aj informácie iné ako tie, čo boli v osnovách. Nemá zmysel všetko reprodukovat', toľko času ja ani Vy nemáme. Za všetko odcitujem slová učiteľa organickej chémie Doc. Kaválka: „Látky v organickej chémii môžeme rozdeliť na dve skupiny: na ty o ktorých vieme, že jsou karcinogénny, a na ty o ktorých to ešte nevieme.“

Po štúdiu prišli aj moje roky praxe, bežného života, nových informácií a overovania v čase. Určite v mojom texte nájde oko odborníka technické nepresnosti, nakoľko som konkrétne tento odbor neštudoval. Ale myslím, že výsledná výpovedná hodnota by mala byť dostatočná na pochopenie myšlienky.

Je potrebné vyšpecifikovať, ku ktorým postrekom sa vyjadrujem, pretože nie je postrek ako postrek. Mám na mysli tie postreky, ktoré spôsobujú okamžitý úhyn dospelých jedincov komárov. Tieto postreky sú postreky jedom. Jedy, ale nepôsobia len na komáre.

Pri jedoch sa účinnosť vyjadruje ako „dávka“ potrebná na dosiahnutie určitého efektu. Dávka = kombinácia koncentrácie, času expozície (pôsobenia na organizmus), počtu opakovaní expozície a veľkosti zasiahnutého organizmu. Pričom veľký vplyv na výsledný efekt má aj druh zasiahnutého organizmu. Napríklad pri jedoch určených na hubenie hmyzu, môže byť smrtiaca dávka pre človeka až 1.000-násobne vyššia ako smrtiaca dávka pre hmyz. Táto skutočnosť však neznamená, že na človeka daný jed vôbec nepôsobí. Tento fakt je potrebné si uvedomiť.

Pri vysokej dávke je výsledkom smrť zasiahnutého organizmu. Pri nižšej dávke spôsobujú jedy okamžité, alebo oneskorené poškodenia zdravia zasiahnutých organizmov. Tieto poškodenia zdravia môžu byť krátkodobé, dlhodobé a aj na úrovni poškodenia DNA (buď prenosne, alebo neprenosne na ďalšie generácie).

Pri moderných jedoch pre civilné použitie (pesticídy, herbicídy, insekticídy) sa dbá na to, aby sa jed čo najskôr po použití sám znefunkčnil – rozpadol. Treba však rozlišovať polčas rozpadu, čas úplného rozpadu a čas rozkladu (teda rozklad na základné prvky/zlúčeniny). Ak je polčas rozpadu 1 deň, znamená to, že aj po týždni z jedu zostalo cca 1 %. Je lepšie ak rozpad konkrétneho jedu urýchljuje voda. Po daždi naozaj nemusí zostať z jedu nič, problém nastáva ak neprší, alebo prší len málo. Tiež sa treba zaujímať o to, na čo sa jed rozpadne. Jed sa totiž môže rozpadnúť aj na ďalší jed. Ten býva síce z pravidla slabší ako pôvodný jed, ale zato môže mať dlhší polčas rozpadu.

S plnou vážnosťou si dovoľujem spochybniť informácie o bezpečnosti uvádzané výrobcami či už jedov, liekov, alebo iných zložitejších produktov organickej alebo anorganickej chémie. Nemusia byť žiaľ vždy pravdivé, úplné a často nie sú spracované štúdie o dlhodobých alebo generačných vplyvoch. Nepresnosti a neúplnosti pritom nemusia byť úmyselné, no následky môžu byť tragické.

Príkladom z minulosti, čo sa týka neúmyselných nepresností sú thalidomidové deti (deti ktoré sa rodili bez končatín). Liek Thalidomid bol klinicky testovaný, no pri prechode z laboratórnej na priemyselnú výrobu sa vlúdila drobná zmena, ktorá presunula určitú časť molekuly medzi polohami orto- a meta-. Prakticky neodhaliteľná zmena, ktorá z jemného psychofarmaceutika pre nespavé a nervózne budúce mamičky urobila „odsekačku“ končatín ich nenarodených detí.

Ďalším príkladom neúmyselného trávenia ľudí, v tomto prípade z neznalosti, je primiešavanie vysoko karcinogénnych benzoátov do krmiva pre sliepky, či priamo do masla. Žltka a maslo s touto prímiesou mali peknú žltu-oranžovú farbu. Presne takú, akú zákazník chcel. V tej dobe sa ešte nevedelo o karcinogenite benzoátov.

Prípady vyslovene úmyselného zavádzania, čo sa týka bezpečnosti produktov chemickej výroby sa nájdu aj v nedávnej histórii. Asi najvypuklejším je prípad olovnatého benzínu, nasleduje azbest. Výrobcovia desaťročia vedeli o škodlivosti, no pre zisky urobili skoro všetko. Klamali, zavádzali, zahmlievali, dobre si zaplatili reklamu, zaplatili im vyhovujúce „štúdie“, z ľudí ktorí na škodlivosť upozorňovali robili bláznov a mnohým zničili životy.

Tieto štyri prípady sú riadne zdokumentované a viete si ich dohľadať. Určite je mnoho ďalších zdokumentovaných prípadov, ale nevieme o nich. Koľko je tých o ktorých sa vôbec nevie, to si len môžeme domýšľať.

Čo tým chcem povedať? Ak sa podobné „omyly“ môžu stať pri výrobe liekov, potravín, palivového aditíva, stavebného materiálu..., prečo by sa nemohli stať pri výrobe jedov? Aké následky asi tak môže mať podobná „chyba“ pri výrobe jedov? Napríklad toho „na komáre“?

Prípacom presne z tejto oblasti je DDT. „Úžasný“ insekticíd, vyrobený v stovkách tisícov ton, masívne využívaný v sedemdesiatych rokoch. Lenže... Následky jeho používania sa jasne prejavili až po viacerých rokoch a sú vidieť doteraz. Silná karcinogenita a mutagenita, vplyv na všetky exponované organizmy, prenos celým potravinovým reťazcom. K tomu dlhý polčas rozpadu a jedovatý produkt rozpadu s ešte dlhším poločasom rozpadu.

Oblúbené dovolenkové destinácie najskôr zbavili komárov, no pri nadmernom používaní počas nasledujúcich rokov aj ostatného života. Masívne DDT záťaž sú najmä v USA, ale menšie zamorenia sa doteraz nájdu aj u nás.

Iste, prípad DDT je veľmi starý. Chémia, normy a rôzne kontroly sú už predsa neporovnateľne ďalej. Lenže, chyby sa diali a diať sa budú. Myslieť si, že o tých desať tisícoch chemikálií, ktoré sa v súčasnosti používajú, vieme všetko, je veľmi naivné. A nalejme si čistého vína, v súčasnom ekonomickom systéme je na prvom mieste väčšina podnikov zisk, nie zdravie, alebo snáď ekológia.

Žiaľ nie rukolapným, ale viac než zrejším výsledkom toho v čom žijeme, teda čo jeme, pijeme, dýchame a aj toho, ako vlastne žijeme je naše zdravie. Rakoviny, astmy, alergie, intolerancie, ekzémy, neplodnosť, psychické poruchy...

Záverom si dovoľím zhrnúť účinky jedov (postrekov) na hubenie komárov takto:

- smrť znamenajú pre všetky komáre, muchy, včely, mravce, lienky, motýle, kobyľky, pavúky, osy,... a ostatný hmyz v „oštrenej“ oblasti.
- môžu znamenať slabšie či silnejšie otravy, s rôznymi stupňami závažnosti, rôznym časovým odstupom, pričom môže ísť aj o generačný odstup, pre všetky ostatné organizmy v širšom až širokom okolí „oštrenej“ oblasti. Áno aj pre ľudí.

Netvrdím, že postreky jedmi sa nemajú robiť vôbec. Sú určite prípady kedy, aj prihladnuc na vedľajšie účinky, sú postreky tým „menším zlom“. Doteraz sa napríklad aj DDT používa v oblastiach s výskytom malárie. Aplikovať však postreky jedmi, ako univerzálne a domnele neškodné riešenie, považujem za hazard so zdravím ľudí a prírody. V dnešnej dobe existuje mnoho iných, veľmi účinných, vysoko selektívnych a menej rizikových spôsobov osobnej, plošnej, okamžitej i preventívnej ochrany pred komármi, ktoré sa nám ponúkajú ako alternatíva.

ZOHORSKÝ AUTOMOTOKLUB bol kolískou plochej dráhy a výrazne reprezentoval Slovensko

V malebnom prostredí Borskej nížiny, ktorá je súčasťou regiónu Záhoria, oplývajúcom bohatstvom prírodných krás, bola začiatkom 13. storočia založená obec ZOHOR, vzdialená necelých 20 km od okresného mesta Malacky.

Jeho 706-ročná história je mimoriadne bohatá. Písali ju svojim umom a prácou mnohé generácie, ktoré sa neraz dokázali vzoprieť proti krivde a bezprávniu, aby sa tak pričínili o šťastný dnešok všetkých obyvateľov.

V súčasnosti je ZOHOR piata najväčšia obec okresu Malacky čítajúca 3380 obyvateľov s rozlohou 2112 ha, trvale zaznamenáva viacero rozvojových impulzov. Celá obec má vybudovanú centrálnu kanalizáciu, zrekonštruoval sa obecný úrad z bývalej špeciálnej školy, obec má vybudovaný krásny oddychový park oproti kostolu v centre obce, zrekonštruované komunikácie, verejné osvetlenie, kamerový systém v obci, trvale sa rozvíja bytová výstavba rodinných domov.

Do novodobých dejín ZOHORA sa významnou mierou zapísali aj miestny motoristi, ktorí žili disciplínou ľavých zákрут. V 60-tych rokoch boli to hlavne nadšenci plochej dráhy pre mnohých záujemcov o prudko sa rozvíjajúci motorizmus začali rozvíjať plochodrážny šport. Vtedy na bývalej vodnej ploche „Hubočina“ sa uskutočnili vôbec prvé preteky na ľadovej plochej dráhe. Na tomto rozvoji a vôbec na začiatkoch sa veľkou mierou podieľal a stal sa priekopníkom tohto športu v obci nezabudnuteľný Ján Višváter. V tomto roku si pripomíname jeho 81. výročie narodenia a v októbri tohto roku 15. výročie smrti. Zaujímavosťou jeho dátumu narodenia je, že sa zhoduje s veľikánom spevu, s Karlom Gottom (pozn. autora).

Historický záber fotoreportéra z ľadovej plochej dráhy na rybníku „Hubočina“

Ján VIŠVÁTER na ľadovej plochej dráhe rybníku „Hubočina“ v Zohore v r. 1961

Vypelost' fanúšikov jednotlivých športov sa menia nielen ich fanením počas podujatí, ale aj ich vedomosťami o danom športe, ktorému „prepadli“. A práve v Zohore v tomto smere bola túžba miestnych nadšencov okolo plochej dráhy, disciplína, ktorá sa môže pochváliť bohatou históriou, čo jej môže závidieť veľa motoristických športov.

Podľa vzoru žarnovických a českých plochodrážnikov sa začal v r. 1970 v spolupráci s vedením obce Zohor, za veľkej podpory vtedajšieho predsedu MNV Viktora Antala, budovať v areáli futbalového štadióna (na býv. atletickej dráhe) plochodrážny ovál (dráhy) pre usporadúvanie atraktívnych motocyklových pretekov. Za tri roky bolo odpracovaných tisíce brigádnických hodín, navezených stovky kubíkov kameňa do vytýčeného priestoru, ako tvrdý podklad a zároveň slúžiaci ako drenáž pred dažďami, až vyrástol ako samotný objekt, nový športový stánok. **Dráha bola dokončená v r. 1974.**

Z obetavej práce plochodrážnych nadšencov – priaznivcov okolo Ing. Miroslava Rybanského, Laca Eliaša, Jozefa Daniela, Miroslava Doška, Petra Štefeka, Dominika Ivánka, Františka Sucha, Rudolfa Ďuricu „st.“ a „ml.“, Štefana Dudeka, Miroslava Mackoviča, Dušana Hubeka a ďalších aktívnych Zohorčanov, ku ktorým sa pridali mnohí členovia z bratislavského speedway klubu.

V r. 1974 zohorská dráha mala svoju premiéru v podobe prvých pretekov, ktoré mali charakter – predkvalifikácie pre preteky majstrovstiev ČSSR na ďalšiu sezónu. Organizátorom v Zohore sa dostalo veľkej pocty, nielen za úspešnú organizáciu republikového podujatia, ale získali veľkú popularitu na Záhorí, na Slovensku, ale i v zahraničí.

Na štarte v Zohore roku 1974

Po úspešnom začiatku sa zohorských zväzarmovcov ujali nadriadené orgány Zväzarmu – krajský i slovenský automotoklub so sídlom v Bratislave a predstavitelia obce Zohor tak, aby svojou aktívnou pomocou sa pricinili o úspech stále náročnejších podujatí, ale i o zviditeľnenie zvlášť dobrého mena obce na Záhorí. Snahu dobrovoľných zohorských nadšencov podporili i okolité fabriky – družstvá záhoráckeho regiónu

V apríli 1975 činnosť plochodrážneho športu prevzala novozałożená základná organizácia Zväzarmu – Automotoklub v Zohore. Od samotných začiatkoch veľké zásluhy na jej činnosti mali najmä: Stanislav Kovár, Jozef Havlín, František Sucha, Marián Faith a Ladislav Eliaš. Všetky sily sa v tom období sústreďovali na plochú dráhu, na vytváranie vhodných podmienok pre jazdcov a divákov.

Trojice kamarátov na dráhe v Zohore počas slovenského majstráku roku 1984. zľava: Jaroslav Drahoš, Roman Višváder a Tibor Pružinský

V Zohore mala plochá dráha domovské právo, obec sa stávala čoraz viac populárnejšou slovenskou obcou a po Žarnovici si slovenský fanúšikovia užívali krásny ďalší plochodrážny štadión. Práve tu po veľkej túžbe našli svoj stály domov aj bratislavskí plochodrážnici zo speedway klubu. Nádej na takýto ovál v hlavnom meste definitívne zhasla, keď futbalisti zo svojho štadióna Rapidu v Ružinove motoristov vykopli ako futbalovú loptu.

Plochodrážne preteky v Zohore mali vždy dramatický priebeh. Divákov vedeli vždy udržať v napätí. Plochodrážne podujatia domáceho a aj medzinárodného charakteru tu navštevovali stovky divákov.

Predstavovala sa vždy kvalitná plejáda a konkurencia jazdcov, ku ktorej v tých časoch patrili: Jiří Štancl, Milan Špinko, Aleš Dryml, Peter Ondrašík z pražskej Rudej hviezdy, Václav Verner, Zdeno Kudrna, Karel Voborník, Peter Kučera, Jiří Jirout z Pardubic. **Nesmieme zabudnúť ani na slovenských reprezentantov** – Laca Eliaša, Jozefa Tótha, Jana Danihela, Zdena Vaculíka, a domácich borcov zo Zohora – bratskú trojicu Romana, Dušana a Vlada Višváderovcov, Jaroslava Drahoša, Tibora Pružinského a Miroslava Bačika.

Vstup agilných plochodrážnikov v Zohore bol po vybudovaní dráhy ľavotočivých zákrut, spĺňajúca kritériá medzinárodných športových poriadkov pomerne šťastný, ale zasa na druhej strane po uskutočnení pretekov 24. mája 1975 veľmi smutný, až tragický, keď sa na „vlastnom“ okruhu smrteľne zranil práve jeden zo spoluzakladateľov, budovateľ, aktívny člen miestneho AMK Ladislav Eliaš. **O ňom je samostatne publikovaný článok v predchádzajúcom čísle 2/2020 Zohorského hlasu (poz. autora).** Na jeho počesť

Zohorskí plochodrážnici na začiatku sezóny seriálu o druhohligové body z 22.4.1984

zľava: Ivo Koldán (4), Alexander Bakaráč, Jozef Slezák, na motocyklu Jaroslav Drahoš, za ním Roman Višváder, Dušan Višváder (3), Ján Rác a Tibor Pružinský

a pamiatku sa každoročne v rokoch (1976 – 1985), na zohorskej dráhe konali preteky nesúce názov „Memoriál Laca Eliaša“.

Rok 1975 však bol najčiernejšou sezónou československých plochých dráh a možno povedať i celého storočia jej existencie. V septembri pri pretekoch I. ligy v Kopřivnici vyhasol život aj Jozefa Trojáka.

Počas dvanástich rokov fungovania plochej dráhy sa stal tento štadión v Zohore centrom viacerých významných medzinárodných podujatí akými boli: finále M-ČSSR seniorov a juniorov, medzinárodné preteky Pohára mieru a priateľstva socialistických krajín, seriál druhohligových pretekov a pod.

V tej dobe sa s plochou dráhou v Zohore spájajú mená Zohorčanov ako Jozef Havlín – náčelník klubu, Milada Mackovičová – tajomníčka, Miroslav Mackovič, Domin Ivánek, František Sucha, Emil Malý.

Do Zohora celé desaťročie cestovali pretekári z Poľska, ZSSR, Maďarska, Rumunska, NSR, Rakúska a samozrejme hlavne českí jazdci. Mnohé zaujímavé preteky po viackrát vysielala Čs. televízia v priamom prenose.

Podľa existujúcej bohato ilustrovanej kroniky, ktorú starostlivo viedla Jarmila Havlíňová sa počas existencie zaznamenávalo takmer všetko čo sa uskutočnilo v klube. Výsledky, fotografie, úspechy pretekárov, počty odpracovaných hodín každým členom na budovaní areálu a ďalšie pozoruhodnosti.

Zohorskí priaznivci a funkcionári, ktorí sú nezabudnuteľnými pri rozvoji motorizmu v obci sú nasledovní: Jozef Vrablec, Dominik a Jana Ivánkové, Marián Gečovský, Rudolf a Anton Ďuricovi, Stanislav Kovár, Henrich Križan, Juraj a Jozef Havlíňovi, Pavol Navrátil, Štefan Baláž, Miroslav a Milada Mackovičovi, Vladimír a Jana Cabadajovi, Peter Štefek, Marián a Eleonóra Faithovi, František a Jozef Suchovi, Ján Zvara, Milan Hrica, Ján Háša, Koloman Štefanovič, rodina Višváderová (Ján, Roman, Dušan a Vlado), Karol Kubala, Vladimír a Milan Valovičovi, Milan Mackovič, Švitlérovcí, Jozef Gerthofer a ďalší z obce a zo širokého okolia Zohoru.

Nadriadené orgány Zväzarmu v danom úspešnom období videli veľkú snahu zohorských funkcionárov a následne rozhodnutím SÚV Zväzarmu v Bratislave bol Automotoklub poctený zriadením Strediska plochej dráhy na Slovensku za účelom pomáhať a podporovať

pretekárov, Svojím charakterom stredisko spájalo športovú, propagačnú a zároveň spoločenskú úroveň plochej dráhy na Slovensku.

Popri tejto spomienke a dávnej minulosti nemožno zabudnúť na priamych aktérov – pretekárov rodných občanov Zohora, ktorí reprezentovali obec: **Jaroslav DRAHOŠ** (v súčasnosti 61-ročný), **Ján VIŠVÁDER** (69-ročný), **Roman VIŠVÁDER** (59-ročný), **Dušan VIŠVÁDER** (1962 – 2013), **Vlado VIŠVÁDER** (49-ročný), **Ivo KOLDÁN „ml.“** (55-ročný), **Jozef SLEZÁK** (56-ročný), **Ľuboš ĎURICA** (53-ročný), **Ján ĎURICA** (58-ročný).

Na plochodrážnom štadióne v Zohore sa za 12-ročné obdobie uskutočnili okrem pravidelných pretekov II. ligy a 10.ročníkov tradične a v mesiacoch máj „Memoriál Laca Eliáša“ nasledovne vybrané významné preteky:

- **18. apríl 1976** – semifinále M-ČSSR – **vítaz Ján Hádek**
- **28. august 1976** – II. ročník medzinárodné preteky jednotlivcov – **vítaz Václav Verner**
- **31. júl 1977** – finále M-ČSSR (*vôbec po prvý krát uskutočnené na Slovensku*) – **vítaz Jiří Štancl** (RH Praha)
- **27. august 1977** – III. ročník medzinárodné preteky jednotlivcov za účasti 5-tich štátov Európy – **Vítaz Petr Ondrašík**
- **4. jún 1978** – Finále M- ČSSR – **vítaz Jiří Štancl** – *preteky v priamom prenose Čsl. televízie !!*
- **17. jún 1978** – Finále – M- ČSSR „Juniorov“ – 9. miesto Jaroslav Drahoš – AMK Zohor
- **26. aug.1978** – IV. ročník PMP – **vítazné DRUŽSTVO ČSSR Miroslav Bačík – Jaroslav Drahoš** (AMK Zohor !!)
- **30. jún 1979** – finále M-ČSSR – **vítaz Zdeno Kudrna**
- **28. júl 1979** – finále M-ČCR „juniorov“ – 4. miesto – **Jaroslav Drahoš** (AMK Zohor)
- **18. máj 1980** – finále M-ČSSR – **vítaz Jiří Štancl**
- **3. jún 1982** – finále M-ČSSR juniorov
- **9. júl 1983** – V. ročník PMP – **vítazné družstvo ČSSR pred Maďarskom a ZSSR**

DRUŽSTVO AMK ZOHOR:

zľava: Václav MILÍK s priateľkou, Ľuboš ĎURICA, Roman VIŠVÁDER, Jozef SLEZÁK, Jaroslav DRAHOŠ, Ján RÁC, Milada MACKOVIČOVÁ (tajomníčka AMK), František VAŠEK, Olda REZNIČEK, Anton BLUSK, a Ján RÁC „ml.“

V roku 1985 sa činnosť a podujatia po 12-tich rokoch plochej dráhy v Zohore skončilo. Príčinou zániku sa stala jej nevýhodná poloha, prílišná hlučnosť počas pretekov a tréningov, ako i trvalé pripomienky miestnych občanov bývajúcich v blízkosti areálu. Na pretekoch s kvalitnou konkurenciou mali možnosť fanúšikovia ľavotočivých zákrut zahliadnuť plejádu špičkových pretekárov, nielen z ČSSR, ale i celého starého kontinentu. Súboje priťahovali divákov všetkých vrstiev obyvateľstva.

Najúspešnejší zohorský plochodrážnik – Jaroslav DRAHOŠ

1978 Finále Juniorov MČSSR – 6. miesto

1978 Finále M Slovenska – **Vicemajster**

1979 Finále „Juniorov“ M-ČSSR – **MAJSTER**

1979 Finále M Slovenska – 3. miesto

Stupeň víťazov najlepších v pretekoch Pohára mieru a priateľstva (PMP) socialistických krajín v r. 1978

1979 Vyhlásený za najlepšieho jazdca II. ligy

1980 Majstrovstvá sveta – **postup do semifinále „Juniorov“**

2. miesto: družstvo Bulharska (Manev a Janakiev), 1. miesto ČSSR „A“ **Miroslav BAČÍK a Jaroslav DRAHOŠ** (obaja AMK ZOHOR), 3. miesto družstvo Poľska (Fede a Skydlík)

Pohár mieru a priateľstva v auguste 1976 na trati v Zohore: Jozef Tóth v popredí pred Jánom Danielom a Jánošom Berkim

Plochodrážna rodinka Višváderovcov v Zohore má podiel na úspechov miestnych plochodrážnikov

zľava: Roman Višváder, brat Dušan a priekopník – organizátor prvej ľadovej plochej dráhy na rybníku „Hubočina“ v Zohore **Ján Višváder**

Na štadióne v Zohore počas súbojov II. ligy v apríli 1978: zľava Oldřich Jiráček, Jaroslav Drahoš, Miroslav Bačík, Jozef Tóth, Jiří Krátký a Štefan Eliáš

Bratská trojica Višváderovcov – zľava Vladimír, Dušan a Roman

Záver:

Automotoklub v Zohore a vôbec motoristický šport ako i ostatné oddiely pod hlavičkou bývalého Zväzarmu počas jeho existencie mali výsostne amatérsky charakter. Jeho aktivity a celková činnosť boli založené hlavne na snahe propagovať plochú dráhu, pretekárske motocykle, ako prostriedky napĺňania aktivít vo voľnom čase miestnych nadšencov.

V jej rôznorodnej činnosti sa dokázala vykryštalizovať kvalitná základňa, ktorá v podmienkach motorizmu na Slovensku dokázala realizovať aktivity vo vysokej kvalite. Rozmanitým spektrom podujatí sa v regióne Záhoria stala dôstojným konkurentom pre ostatné organizácie v rámci

kraja i Slovenska.

Team AMK zohorských plochodrážnikov z 16. 7. 1977
zľava: horný rad: Imrich KRIŽAN, Peter GÁBRIŠ, Štefan ELIÁŠ, Miroslav BAČÍK, Zdeno VACULÍK, Jozef HAVLÍN,
dolný rad: Ivan FÓRA, Jozef FÓRA, Jozef TÓTH na motocykli

Zaznamenal: **Kamil SOMOROVSKÝ**

FOTO: archív AMK a autora

OZ Roconaba – hokejbal

Koncom letných prázdnin sa naši odchovanci rozhodli, že pred novou sezónou skrásia hokejbalové ihrisko v Zohore. Tento nápad prišiel vo veľmi vhodnom čase, keďže náš klub sa prvýkrát v histórii prihlásil do Slovenskej hokejbalovej extraligy mládeže v celoštátnej kategórii do 16 rokov. Stena bola pôvodne celá zelená a bolo treba ju prefarbiť do klubových farieb – žltá, modrá, biela. Potom sa už veci dali rýchlo do pohybu, sponzorské dodanie materiálu z firmy Chemolak bolo rýchle a farby namiešané ozaj presne podľa našich predstáv. Deti tri dni makali na vodorovných pásach v klubových farbách, rozmery sú 2 x 18 metrov. Už vtedy bolo vidieť, že to bude presne to čo si predstavovali. Pásky poslúžili dôležitej veci a síce ako

podklad pre nápis – názov nášho klubu „HBK Roconaba“, o ktorý sa postaral Lukáš Šenkár. Obdivné a uznanlivé pohľady tých, čo prišli na ihrisko a poprvýkrát videli toto dielo vravia za všetko. Prajeme našim chlapcom a dievčatám, aby sa im pod vynovenou stenou darilo.

Zohorský hokejbalový turnaj 2020

V sobotu 29.8. sa odohral tradičný turnaj. Pohár za prvé miesto zostal v Zohore. Naši seniory síce najtesnejšími výsledkami, ale predsa zdolali všetkých súperov a zaslúžene sa stali víťazmi turnaja. Už tradične sa zúčastnili zohorský futbalisti – Apoštoli a mladá generácia hokejbalistov. Oživením bola účasť tímov HC Chillu a HBK Záhorie.

Titul najlepšieho strelca získal Virág (HC Chillu)

Výsledky:

Roconaba juniory – Apoštoly 10:1 góly: Frank-2, Gerthofer Filip-2, Gerthofer Roman, Rábek David, Mravík, Komínek, Samochin, Slezák Jakub – Mifkovič Samuel

Roconaba seniory – HC Chillu 2:1 góly: Cabadaj, Rábek Mikuláš – Šoka Tomáš

HBK Záhorie – Roconaba juniory 2:0 góly: Trávníček, Vávra

Apoštoly – Roconaba seniory 0:1 góly: Krebs

HC Chillu – HBK Záhorie 3:0 góly: Virág-2, Vadovič

Roconaba juniory – Roconaba seniory 1:2 góly: Slezák Jakub – Kovár Peter-2

Apoštoly – Chillu 0:4 góly: Baksa, Šoka Lukáš, Vadovič, Virág

HBK Záhorie – Roconaba seniory 1:2 góly: Vávra – Neradovič, Šteffek

Roconaba juniory – HC Chillu 0:1 góly: Šoka Lukáš

Apoštoly – HBK Záhorie 0:1 góly: Baďura

Konečná tabuľka:

1. Roconaba seniory	4. Roconaba juniory
2. HC Chillu	5. Apoštoly
3. HBK Záhorie	

Víťazstvo HBK Roconaba na turnaji Memoriál Emila Valka 2020

Dňa 6. 9. 2020 sa v Bratislavskej Vrakuni uskutočnil turnaj na počesť nášho bývalého spoluhráča a kamaráta Emila Valka. Po nesúťažnom prvom ročníku nasledoval prvý oficiálny súťažný. Zohorčania prešli turnajom bez jednej prehry.

Ako najlepší brankár bol vyhlásený náš hráč Tomáš Pramuka. Náš tím bol vekovo najmladší, správny mix mladosti a skúsenosti priniesol úspech.

TABUĽKA VÝSLEDKOV:

West Slovakia Masters
– Roconaba Zohor 2:3 (0:1)

Dravci Vrankuňa
– Roconaba Zohor 0:3 (0:2)

HBK Vrankuňa
– Roconaba Zohor 0:2 (0:2)

PLAYOFF Semifinále

Roconaba Zohor
– HBK Bulldogs Brno 4:2 (1:0)

FINÁLE

Roconaba Zohor
– 821 Lamas Vrankuňa 5:3 (1:1)

Konečné poradie turnaja:

1. Roconaba Zohor
2. 821 Lamas Vrankuňa
3. HBK Bulldogs Brno
4. West Slovakia Masters
5. HKL-MJM SACC Petržalka
6. HBK Vrankuňa
7. Golden Boys Vrankuňa
8. Dravci Vrankuňa

D. Gerthofer

Nové atrakcie v multifunkčnom športovom areáli v Zohore

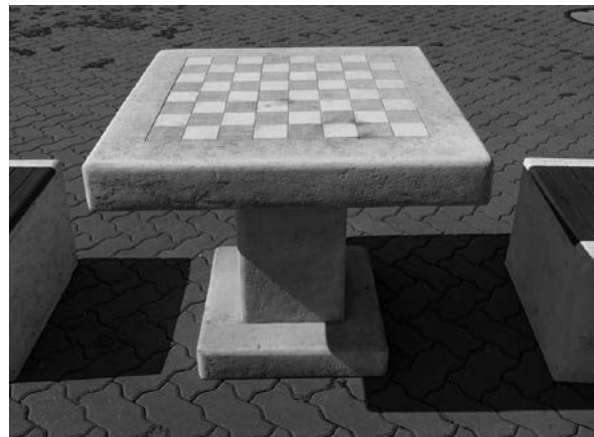
Ako si mohli návštevníci nášho multifunkčného športového areálu všimnúť, od augusta tohto roku pribudli v jeho priestoroch ďalšie atrakcie. Jedná sa o stolný tenis, basketbalový kôš a šachový stôl. Komisia vzdelávania a športu upozorňuje občanov na využívanie týchto troch atrakcií. Je treba, aby sa k nim užívatelia správali ohľaduplne, zodpovedne a využívali ich za účelom za akým boli v areáli vybudované.

Zariadenie nebolo najlacnejšie a má slúžiť návštevníkom pre oddychovú činnosť a zábavu. Nie je preto práve vhodné, aby na

šachovom stole namiesto figúrok účastníci posúvali poldecákmi alebo pohármi s pivom. Stôl nie je vhodný ani na ich odkladanie, na to slúžia odpadkové koše, alebo aby si niekto pod stolnotenísovým stolom, či na ňom vospával opicu z predchádzajúcej noci. Takúto športovú činnosť nech si občan radšej prevádza v teplej posteli svojho domova. Jednak to nie je estetické a je to zdraviu škodlivé.

Upozornenie: Šachové figúrky, stolnotenísové rakety, loptičky a basketbalovú loptu si treba priniesť z domu.

Za komisiu Vzdelávania a športu Juraj Štefanovič

Cyklistická časovka

Je nedeľa ráno a postupne sa Zohor zaplňuje cyklistami a špičkovou cyklistickou technikou. Hukot diskových kolies sa nesie dedinou a oznamuje blížiaci sa štart majstrovstiev Slovenska v časovke dvojíc.

Táto športová udalosť sa konala pod hlavičkou Slovenského zväzu cyklistiky, cykloklubu Falange a obce Zohor. Tento rok sa teda opäť podarilo zorganizovať túto aktivitu u nás a Zohor sa už stáva pravidelnou súčasťou pohárových bojov v cyklistike pre všetkých. A keď je to pre všetkých, tak možnosť zúčastniť sa využili aj niektorí naši spoluobčania a urobili nám radosť.

Celé sa to udialo 11. júla 2020 so štartom a cieľom pred obecným úradom a po koronových obmedzeniach sa jednalo o jeden z prvých pretekov na Slovensku. A tak sa na štarte zišlo mnoho nabudených pretekárov. Pre divákov to bol zaujímavý pohľad na prípravu jazdcov, na technológie, vlastne na celé to divadlo. V niektorých prípadoch technika a príprava kopírovala profi postupy a výbavu, čomu aj zodpovedali časy na 20 kilometrovej trase, kde tí najlepší sa pohybovali v priemerných rýchlostiach vysoko na 50 km/h.

Počasie vyšlo úplne presne, pretože až po vyhlásení výsledkov sa spustil predpovedaný dážď, takže túto akciu každý hodnotil na výbornú. Už teraz sa pripravujú ďalšie potencionálne športové podujatia v tomto smere, takže sme radi, že naša obec sa dostala na mapu Slovenskej cyklistiky.

J. Mackovič

Beach Volley Picnic Tournament Zohorsky 2020

Hýbať sa je super vec a hlavne ak sa venujete športu, ktorý vás pohltí. Sobota 8. 8. 2020 bol ten deň, kde sa zišli hráči plážového volejbalu. Tento rok prišlo 28 nadšencov a vytvorilo sa 14 dvojíc, v štyroch skupinách. Ak si myslíte, že je to len o búchaní do lopty a behaní po piesku, tak ste na omyle. Všetkému predchádza premyslená organizácia a predpríprava a to napríklad úprava ihriska od buriny, či zarovnanie ihriska novým pieskom, kosenie trávy, privezenie lavíc a veľa iných drobných vecí, ktoré prispeli k úspešnému turnaju. Počasie nám prišlo a atmosféra bola perfektná. Hráči boli domáci, ale aj z iných dedín. Vylosovanie dvojíc bolo náhodné a aj vyvážené. Prvé tri miesta si vybojovali títo hráči 1. Erik Fabó a Darčia Kašariková (Ada Voltemarová) 2. Libor Matlovič a Zuzka Davidiková 3. Mirka Dvoranová a Juraj Valačenko.

Srdečne gratulujeme víhercom a ďakujeme všetkým zúčastneným. Veľké poďakovanie patrí hlavne tým,

ktorí sa vo svojom voľnom čase venovali organizácii celého turnaja. Predtým, počas a po skončení. Vidíme sa o rok? Rada by som povedala áno, avšak všetko je otáznne.

Zuzana Suchová

Futbalový klub Zohor – rozpis jeseň 2020

Muži VI. Liga		
ŠK Gajary	FC Zohor	3:0
FC Zohor	Obecný futbalový klub OFC 014 Vinosady	9:1
FK Malé Leváre	FC Zohor	3:5
TJ NV Pernek	FC Zohor	0:7
PŠC Pezinok B	FC Zohor	3:1
FC Zohor	FK Záhorská Ves	2:2
FC Zohor	FKM Stupava	2:2
FC Zohor	FC Suchohrad	3:1
PŠC Pezinok B	FC Zohor	10. 10. 2020
FC Zohor	ŠK Gajary	18. 10. 2020
Obecný futbalový klub OFC 014 Vinosady	FC Zohor	25. 10. 2020
FC Zohor	FK Malé Leváre	1. 11. 2020

Starší dorast III. Liga		
SDM Domino B	FC Zohor	14:0
FC Zohor	NŠK 1922 Bratislava	0:7
FC Petržalka B	FC Zohor	15:0
FC Zohor	PŠC Pezinok	2:5
MŠK Kráľová pri Senci	FC Zohor	5:1
ŠK Bernolákovo	FC Zohor	7:1
FC Zohor	ŠK Žolík Malacky	0:11
FC Ružinov Bratislava	FC Zohor	6:1
OFK Dunajská Lužná	FC Zohor	17. 10. 2020
FC Zohor	FK Rača Bratislava	25. 10. 2020
FK Slovan Ivanka pri Dunaji	FC Zohor	31. 10. 2020
FC Zohor	Lokomotíva Devínska Nová Ves	8. 11. 2020

Starší žiaci		
Obecný športový klub Láb	FC Zohor	7:0
FC Zohor	TJ Veľké Leváre	1:13
OŠK Slovenský Grob	FC Zohor	0:1
FC Zohor	ŠK Báhoň	1:4
FC Zohor	FC Družstevník Budmerice	5:2
FC Zohor	PŠC Pezinok B	1:10
FC Zohor	TJ Slovan Vištuk	0:2
FC Rohožník	FC Zohor	11. 10. 2020
FC Zohor	FC Záhorská Ves	18. 10. 2020
FKM Stupava	FC Zohor	24. 10. 2020
FC Zohor	FK Malé Leváre	1. 11. 2020

Prípravka deti FC Zohoru hostujú v OFK Vysoká pri Morave z dôvodu nízkeho počtu prihlásených detí v oboch tímoch		
OFK Vysoká pri Morave	ŠK Lozorno, FO	0:23
FK v Sološnici	OFK Vysoká pri Morave	7:1
Obecný športový klub Láb	OFK Vysoká pri Morave	13:0
OFK Vysoká pri Morave	FK Jablonové	2:7
OFK Vysoká pri Morave	ŠK Závod	0:6
FK Studienka	OFK Vysoká pri Morave	6:0
TJ Záhoran Jakubov	OFK Vysoká pri Morave	6:1
OFK Vysoká pri Morave	FC Rohožník	1:18
ŠK Žolík Malacky B	OFK Vysoká pri Morave	13:0
OFK Vysoká pri Morave	ŠK Gajary	11. 10. 2020
OFK Vysoká pri Morave	TJ Veľké Leváre	18. 10. 2020
FC IMAS	OFK Vysoká pri Morave	24. 10. 2020

Zuzana Filipová

Nekrológ**Terka Didáková**

Terku Didákovú som poznal už dávno pred mojím založením dvojmesačníka Zohorský hlas. Bola učiteľkou v MŠ v Zohore. Poznal som ju ako dobrú, obetavú a láskavú pani učiteľku, ktorú deti obdivovali a mali radi. Sprvu písala do nášho dvojmesačníka len sporadicky. Pamätám si napr. na jej jeden článok, v ktorom opisuje deti z MŠ v Škole v prírode vo Vysokých Tatrách a ich

stretnutí s redaktorom Kubánim. Vo februári 2011 sa pridala ku kolektívu redaktorov Zohorského hlasu, kde pôsobila až do roku 2017. Šesť rokov pracovala nezištne na poste redaktora a svojimi článkami prispievala k informovanosti občanov Zohora. Po odchode z redakcie Zohorského hlasu i naďalej písala ako dopisovateľka a oboznamovala čitateľov s činnosťou klubu Jednoty dôchodcov v Zohore.

Terka, svojou prácou a článkami navždy zostaneš v myšliach našich a našich čitateľov. Česť Tvojej pamiatke!

Za redakciu Zohorského hlasu Juraj Štefanovič

Pozor!!! Pozor!!! Pozor!!!

Po dlhšom čase máme pre našich malých i veľkých čitateľov súťaž v kreslení a literatúre.

Do 30. novembra 2020 sa môžete zapojiť do súťaže „VIANOCE 2020“.

Súťažiť môžete v kategóriách: kresba, poézia (básničky) a próza (krátke príbehy). Súťažiaci budú rozdelení do skupín: materská

škola, základná škola 1. a 2. stupeň, dospelí. Najlepšie príspevky budú odprezentované v najbližšom Zohorskom hlase a na všetkých súťažiacich čaká sladká odmena.

Príspevky môžete posilať na mail: redakcia.zh@obeczhohor.sk, kniznica@obeczhohor.sk alebo osobne priniesť do Miestnej ľudovej knižnice Zohor počas otváracích hodín.

Aj vy sa môžete stať redaktormi a ilustrátormi našich obecných novín!

Redakcia Zohorského hlasu

Hudobná skupina Vega v spolupráci s Miestnou ľudovou knižnicou Zohor pod záštitou starostu obce Zohor Vás pozýva na

online BUČOVÉ SLÁVNOSCI

ktoré budú prebiehať na facebookovej stránke Miestnej ľudovej knižnice v termíne

17. 10. – 25. 10. 2020

v dvoch kategóriách:

1 vyrezávaná buča

Súťaž bude prebiehať formou: vyrežem buču – spravím foto – pošlem na facebookovú stránku knižnice, kde bude vytvorená udalosť, alebo na mail kniznica@obeczhohor.sk.

2 skupinové umelecké práce

Súťaž bude prebiehať formou: v triede/v družine nakreslíme obrázok/vyrobíme prácu – spravíme foto s prácou – pošleme na facebookovú stránku knižnice, kde bude vytvorená udalosť, alebo na mail kniznica@obeczhohor.sk

Porotcami budú všetci, ktorí navštívia stránku knižnice a dajú „lajk“ na dielo, ktoré sa im najviac páči.

Odmena pre všetkých súťažiacich je istá.

Vrtivka orechová (*Rhagoletis completa*)

K škodcom rastlín z rodu *Juglans* patrí aj pôvodom neeurópska vrtivka orechová, ktorá sa vyskytuje v južnej a strednej časti USA. V Severnej Amerike k hostiteľským rastlinám z rodu *Juglans* patrí orech čierny (*Juglans nigra*), orech drobnoplodý (*Juglans microcarpa*), *Juglans californica*, *Juglans hindsii*, *Juglans hirsuta*, *Juglans major* a *Juglans mollis*. V Európe je významným hostiteľom orech kráľovský (*Juglans regia*), pričom k ďalším hostiteľom *Rhagoletis completa* patrí aj broskyňa obyčajná (*Prunus persica*). Prvé záznamy o výskyte škodcu v Európe pochádzajú z roku 1986 zo Švajčiarska, neskôr bol zistený v Taliansku, Bosne a Hercegovine, Slovinsku, Holandsku, Francúzsku, Chorvátsku, Rakúsku, Srbsku, Nemecku a Maďarsku. Od roku 2017 je škodca prítomný už aj v Českej republike.

Vrtivka orechová, drobná muška s veľkosťou 4 – 6,4 mm, sa vyznačuje žltým sfarbeným hlavou so zelenými očami, hruď škodcu je žltohnedá až hrdzavá s výraznou žltou škvrnou. Krídla, ktoré sú priehľadné, majú štyri priečne tmavé pásiky. Samci sú v porovnaní so samičkami menší, stehná sú čierne až žltohnedé. Vajíčka, bielo sfarbené, majú elipsovité tvar a veľkosť 1 mm. Larva škodcu je beznohá a dlhá zhruba 8 – 10 mm. Larvy sa kuklia v pôde pod stromami a v štádiu kukly prezimujú.

Hnedo sfarbené pupárium dorastá do dĺžky 6 mm. Dospelce možno pozorovať od júla až do augusta, v poľných podmienkach dokážu prežiť až 40 dní. Škodca vytvára jednu generáciu za rok.

K základným príznakom prítomnosti vrtivky orechovej patria vpichy na šupke, ktoré vznikli po kladení vajíčok. Okolo vpichov dochádza k farebným zmenám, šupka postupne hnedne až sčernie. V miestach napadnutia pozorujeme larvy. Potom, ako larvy plod opustia, zostávajú v šupke chodbičky, šupka mäkne a môže zhnieť. Šupka sa ťažko odstraňuje. V prípade skorého napadnutia sú plody scvrknuté, mäknú a opadávajú zo stromu. Škodca môže byť najjednoduchšie identifikovaný ako larva v plodoch alebo ako dospelý jedinec pomocou žltých lepových lapačov.

V prípade výskytu vrtivky orechovej odporúčame opadané a napadnuté plody odstrániť a spáliť. Odporúča sa taktiež odstraňovanie voľne rastúcich a opustených orechov v okolí sádov. Po jesennom

Obr. 1 – Vrtivka orechová
(<http://nathistoc.bio.uci.edu/diptera/Rhagoletis%20completa/index.htm>)

opade listov odporúčame dôkladnú likvidáciu všetkých opadaných častí stromu a následne mechanickú kultiváciu pôdy (napr. rýľovaním). Ďalej z mechanických spôsobov ochrany odporúčame na jar (najneskôr v máji) pokryť zem fóliou, resp. netkanou textíliou, čím sa zabráni vyleteniu vyliahnutých dospelcov z pôdy. V priebehu sezóny odporúčame do koruny stromu inštalovať žlté lepové dosky, ktoré svojou farbou lákajú škodcu (okolo 5 ks podľa veľkosti koruny), ktoré je potrebné vymieňať približne každé 2-3 týždne. Chemická ochrana je zameraná predovšetkým na likvidáciu dospelcov ešte pred nakladením vajíčok. S chemickou ochranou je potrebné začať začiatkom júla a v 7 – 14 dňových intervaloch ju opakovať do doby asi 1 mesiac pred zberom. Vajíčka nakladené po tomto termíne už nemajú dostatok času na vývoj a spôsobenie škody. V súčasnosti nie je v Slovenskej republike autorizovaný žiadny prípravok na ochranu rastlín proti tomuto škodcovi. Avšak v Českej republike sú povolené prípravky Calypso 480 SC, Decis EW 50, Decis Protech, Dinastia, Reldan 22 a Spintor. V susednom Maďarsku sú povolené prípravky Calypso 480 SC, Mospilan 20 SP a Karate Zeon 5 CS.

Obr. 2 – Vrtivka orechová - larvy
(<https://bladmineerders.nl/parasites/animalia/arthropoda/insecta/diptera/brachycera/tephritidae/rhagoletis/rhagoletis-completa/>)

Obr. 3 – Vrtivka orechová
(<https://gd.eppo.int/taxon/RHAGCO/photos>)

Začiatok školského roka 2020/2021 na Základnej škole Albína Brunovského

